

SKUPAJ PIŠEMO ZGODBE NAJLEPŠEGA MESTA

**JURIJ SOUČEK IN
RENATA SALECL**
ČASTNA MEŠČANA
LJUBLJANE 2022

Ljubljana

**POČASTILI SMO IZJEMNE POSAMEZNIKE, KI USTVARJAJO MESTO, SE SPREHODILI
PO ŠTIRIH LJUBLJANSKIH KRAJINSKIH PARKIH, ISKALI VIRUSE V ODPADNIH
VODAH, ODIGRALI PARTIJO TENISA V TIVOLIJU IN OB KAVI PREBRALI ČASOPISE
V PRENOVLJENI KAVARNI UNION.**

06 Rastline namesto smeti

Na Čevljarškem mostu se je po letošnjem čiščenju Ljubljance nabral manjši kup odpadkov kot prejšnja leta.

07 Semaforji v krilu

Evropsko prvenstvo v rokometu za ženske bo v znamenju enakopravnosti. Tudi na prometni signalizaciji.

08 Čebelnjak z najlepšim razgledom

Plečnikova mojstrovina je ena od postojank na Čebelji poti, s katero praznujemo mesec čebel.

09 Gospodar prstanov

Christoph Steidl Porenta je edini srebrokovač v Sloveniji. Njegovi izdelki so prepoznavni po natančno izdelanih detajlih.

10 Zahvaljujemo se ljudem, ki ustvarjajo mesto

S plaketami in nagradami mesta Ljubljana smo nagradili izjemne posameznike in organizacije.

14 Častna meščana

Znanstvenica prof. dr. Renata Salecl in dramski igralec Jurij Souček s svojim delom bogatita Ljubljano.

18 Zoran od blizu

Župan vsako soboto na tržnici čaka v vrsti za zelenjavo, sadje in rože.

20 Za varno in udobno kolesarjenje

Urejamo kolesarske poti in vas vabimo na kolesarski festival.

21 Veselimo se nove Ilirije

Na križišču Celovške in Bleiweisove ceste bo prihodnje leto zrasel nov športni center z olimpijskim bazenom in dvoranami za rekreacijo.

22 Ljubljana - TOP 100 podnebno nevtraln in pametno mesto

Naša zelena prestolnica je med najbolj ambicioznimi evropskimi mesti na področju varovanja okolja.

24 E-volucija mestnega prometa

Ljubljana je bila že drugič izbrana za najboljšo e-mobilnostno mesto v Sloveniji.

26 Festival, ki ni nikoli utihnil

Ljubljana Festival, ki se bo s koncertom Poletna noč – Besedam moč začel 21. junija, letos praznuje 70-letnico.

28 Špilamo

Festival Druga godba v mesto pripelje glasbenike z vsega sveta, MENT pa domačim glasbenikom odpira vrata v svet.

30 Svetovljanska kavarna

V prenovljeno Kavarno Union zavijte na zajtrk, brunch, kosilo in večerjo ali pa na poglobljen pogovor ob kavi.

32 Z delom do samostojnosti

V Želvi že 31 let ljudi s posebnimi potrebami vključujejo v vsakdanje življenje in delo.

34 Iskanje virusov v odpadnih vodah

Z analizo odpadnih voda dobimo vpogled v zdravstveno stanje splošne populacije.

36 Boj proti invazivnim tujerodnim rastlinam

Z rednim odstranjevanjem invazivnih tujerodnih rastlin ohranjamo biotsko pestrost v mestu

38 Igra, niz, zmaga v senci tivolskih dreves

Sezona tenisa v Tivoliju je odprta.

40 Krajinski parki v našem mestu

Na območju MOL ležijo štirje krajinski parki, s katerimi ohranjamo raznoliko krajino ter rastlinske in živalske vrste, ki sobivajo v njih.

42 Pravljčni sprehod po Ljubljani

Slikanica, s katero se lahko odpravite na igrivo družinsko raziskovanje mesta.

43 Med plesalci nisi nikoli tujec

Nóra Ágoston, plesalka, ki je ljubezen do plesa in partnerja Jurija združila v plesni Studio Dansa.

46 Delo Mestnega sveta

Poročilo z 31. seje Mestnega sveta MOL.

47 Zeleni objem

Pot spominov in tovarištva obdaja 7400 dreves 49 drevesnih vrst.

Ljubljana

maj 2022

Izdajatelj

Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1

Zanj

župan Zoran Jankovič

Uredniški odbor

Marjan Sedmak (predsednik), Urška Honzak, Ida Medved, mag. Verica Šenica Pavletič, Lada Zei

Odgovorni urednik

mag. Nenad Senić

Urednica

Nina Kožar

Oblikovna zasnova

Špela Pfeifer

Izvedbeno oblikovanje

Maja Petrovič

Slika na naslovnici

Mateja Jordović Potočnik

Tisk

Salomon, d. o. o.

Naklada

126.000 izvodov

Predloge, pohvale, kritike ali le pozdrave pošljite na: revija.ljubljana@ljubljana.si

Glasilo Ljubljana

Mestni trg 1

1000 Ljubljana

Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

ISSN 1318-797x

DR. NATAŠA PIRC MUSAR

odvetnica

Heroji

Ljubljana. Kakšno čudovito, prav pomladno ime, ki spominja na ljubezen! Tri besedne zveze mi pridejo na misel, kadar slišim ime »najlepšega mesta na svetu« – to je že ena, najnovejša. Najdlje je z nami »bela Ljubljana«. Cankar jo je omenjal, pesmi pojó o njej. Mnogi pomnimo tudi tretjo: »Ljubljana – mesto heroj«. Naziv si je prislužila z uporniškimi duhom med drugo svetovno vojno. Tega ni mogla zatreti niti žična ograja, ki je želela ločiti Slovenijo od ljubljene mesta, srca dežele. Ljubljana namreč nikoli ni bila sama sebi dovolj. Vedno je dihala s celotno Slovenijo, pa če so to skušali preprečevati okupatorji ali pa nas o odtujenosti mesta od dežele prepričujejo tisti, ki ne marajo svobodomiselnega duha Ljubljane. Navsezadnje ima velika večina Ljubljančanov še generacijo ali dve nazaj korenine nekje drugje. Še več nas je takih, ki se čutimo povezane z Ljubljano, ker smo tu hodili v šolo, tu delamo in ustvarjamo. Tudi jaz, pa čeprav sta tako moj rojstni kraj kot moj zdajšnji dom na robu Gorenjske.

S čim si je Ljubljana prislužila častni naziv heroja? S herojstvom svojih prebivalcev, seveda. Z uporniškimi dejanji, ki so pokazala nezlomljivi duh Ljubljančanov in Slovencev. Z dejanji, ki niso bila neizbežna zaradi igre usode, ampak zavestna dejanja upora. Ljubljana in njeni prebivalci več kot očitno niso sledili prepričanju nekaterih, da se je najbolje

potuhiniti, pridno ubogati okupatorja in čakati, da vihar mine. Pravijo, da je heroj tisti, ki bi se na težavni poti lahko obrnil in odnehal – pa vendarle nadaljuje, tudi če je tvegane veliko. Prav to zavestno tveganje označuje, kdaj pogum preraste v herojstvo.

Svetopisemska prilika govori o vdovi, ki je za revne darovala dva novčiča, medtem ko so bogataši dajali polne mošnje denarja. A je Jezus dejal, da je njen dar največji od vseh, saj je dala vse, kar premore. Podobno je s pogumnimi dejanji. Ni pomembno, ali je dejanje majhno ali veliko. Ni potrebno, da vpliva na tok celotne zgodovine. Heroj je tisti, ki za stvar, za katero čuti, da je pravična, tvega vse, kar ima. V vojni je merilo poguma največkrat tveganje lastnega življenja. A tudi v miru imamo take, ki bi se lahko obrnili stran, se umaknili in počakali, da kdo drug uredi zadevo – pa tega ne storijo. Med gasilci in policisti je veliko takih, ki so si zaslužili naziv heroja. Med heroje štejem mnoge delavce v zdravstvu in domovih za ostarele, ki so med epidemijo vztrajali pri pomoči bolnim. Zame je heroj tudi tisti, ki je pripravljen dati zadnje, kar ima, za humanitarno pomoč ali za reševanje živali. Ni važno, ali je to veliko, malo, ali pa lahko daruje samo čas, ki ga nameni drugim.

V Ljubljani, kakršno poznam in ljubim, je veliko dobrih ljudi, ki si zaslužijo naziv heroja. Zato naj velja: Ljubljana ni le mesto heroj. Ljubljana je mesto herojev.

Nepremično premoženje Mestne občine Ljubljana

Pri razpolaganju z nepremičnim premoženjem in njegovem upravljanju je treba ravnati v skladu z veljavno zakonodajo, ki ureja to področje, in v skladu z načeli ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. MOL vsem zainteresiranim omogoča vpogled v načrtovane prodaje in oddaje nepremičnin, ki so v njeni lasti, in sicer prek spletne aplikacije Nepremičnine MOL (ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/nepremicnine-mol), kjer je tudi v celoti opisano ravnanje z nepremičnim premoženjem. DDV ni vključen v ceno.

PRODAMO

KAŠELJ

Izključna cena: 398.800 €
Zemljišče s parc. št. 106/15 v izmeri 1994 m²

KAŠELJ

Izključna cena: 139.000 €
Zemljišče s parc. št. 695 v izmeri 556 m²

TRNOVSKO PREDMESTJE

Izključna cena: 4.159.350 €
Zemljišča s parc. št. 864/32 v izmeri 2091 m², parc. št. 864/38 v izmeri 4125 m² in parc. št. 885/1 v izmeri 3.027 m²

DOBRUNJE

Izključna cena: 578.550 €
Zemljišči s parc. št. 426/4 v izmeri 1394 m² in parc. št. 600/8 v izmeri 1912 m²

PRODAJA POSLOVNEGA PROSTORA

Izključna cena: 2.260.000,00 €
Prostori v stavbi št. 1725-466 na Resljevi cesti 14, in sicer v 2., 3., 5., 6., 7. in 8. etaži, v skupni izmeri 1250,11 m²

Prenavljamo. Za vas.

ZA VES PROMET ZAPRTA SOSTRSKA CESTA

Zaradi gradnje kanalizacije bo do predvidoma 19. avgusta za ves promet zaprta Sostrska cesta na odseku med Cesto II. grupe odredov in Litijsko cesto. Obvoz bo urejen po Litijski cesti in Cesti II. grupe odredov.

Mestni avtobusi vozijo po spremenjenih trasah:

- **linija 13** – Litijska cesta, Cesta II. grupe odredov, obračališče Sostro. Avtobusi ustavljajo na vseh rednih postajališčih, ki so na obvozni trasi, in na dodatnem postajališču na Cesti II. grupe odredov pred križiščem z Litijsko cesto;
- **linija 24** – Cesta II. grupe odredov, OŠ Sostro, Cesta II. grupe odredov, Cesta 13. julija, Litijska cesta, redna trasa;
- **linija 26** – Cesta II. grupe odredov, Cesta 13. julija, Litijska cesta.

Celotne informacije o mobilnosti in zaporah cest v Ljubljani lahko spremljate na našem portalu aktualnih prometnih informacij **PROMInfo** na prominfo.projekti.si/web.

Spoštovane krvodajalke, spoštovani krvodajalci mesta Ljubljana!

Vljudno vas vabimo, da darujete kri za zdravje in življenje soljudi. Pokličite 051/389 270, 051/671 147 ali 030/716 796 in se naročite na odvoz. Krvodajalske akcije bodo potekale 13. in 27. maja ter 3., 10. in 24. junija na Zavodu RS za transfuzijsko medicino na Šlajmerjevi ulici 6. Več informacij na ztm.si.

Hvala, ker darujete kri za življenje.

Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Ljubljana

Združenje veteranov vojne za Slovenijo 90-91 mesta Ljubljana in bivših ljubljanskih občin je županu Zoranu Jankoviču podelilo zlato medaljo za zasluge pri negovanju tradicij, izhajajočih iz vojne za Slovenijo, in nesebično podporo organizaciji. V obrazložitvi so med drugim zapisali, da je zaradi župana Ljubljana ohranila status mesta heroj.

DOGOVOR O SODELOVANJU ZA NADALJNJA ŠTIRI LETA

Župan Zoran Janković ter župan in deželni glavar Dunaja Michael Ludwig sta v avstrijski prestolnici podpisala dogovor o sodelovanju med mestoma za nadaljnja štiri leta. Mesti že vrsto let tesno sodelujeta, prvi tovrstni sporazum je bil podpisan že leta 1999. Z na novo podpisanim sporazumom sta župana potrdila nadaljevanje sodelovanja, s katerim bosta mesti še poglobili odnose. S tem bosta pripomogli tudi k uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja, opredeljenih v Agendi Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030.

V prihodnjem obdobju bosta mesti dejavno sodelovali pri zaščiti in krepitevi skupnih evropskih vrednot in ciljev, kot so človekovo dostojanstvo, svoboda, demokracija, enakost, pravna država, človekove pravice, mir, varnost, solidarnost, socialna pravičnost, strpnost in kulturna raznolikost.

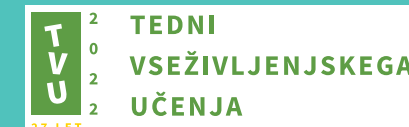
Župan Zoran Janković je leta 2018 prejel veliko zlato častno priznanje zvezne dežele Dunaj za zasluge pri povezovanju Dunaja in Ljubljane ter za uvajanje mestne politike v Evropi.

IZMENJEVALNICA ŠE DELUJOČIH APARATOV

Družba ZEOS si je kot enega od ciljev tekočega projekta Life Spodbujamo e-krožno postavila, da bo v skupnosti spodbujala souporabo in izmenjavo aparatov ter posledično podaljševala uporabno dobo izdelkov. Skupaj s Knjižnico REČI, neprofitno izposojevalnico najrazličnejših predmetov za prosti čas, ki deluje po načinu klasične knjižnične izposoje, je vzpostavila posebno izmenjevalnico še delujočih aparatov. Do 5. junija, svetovnega dneva okolja, bo na lokaciji Knjižnice REČI na Belokranjski ulici 6 izmenjava potekla vsak ponedeljek, sredo in petek med 16. in 19. uro. Vabljeni vsi, da v tem času v Knjižnico REČI prinesete katerikoli delujoči aparat, ki ga doma ne potrebujete več, in ga zamenjate z drugim aparatom ali pa ga samo oddate. Prinesete lahko še funkcionalne aparate, ki delujejo na elektriko ali baterije, kot so gospodinjski aparati, zvočniki, električno orodje, projektor, šivalni stroj, električne igrače ... Prvih sto, ki bodo v izmenjevalnico prinesli še delujoč aparat, bo dobilo manjšo nagrado.

TEDNI VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

Na zavodu Cene Štupar – CILJ so letos v sklopu projekta Tedni vseživljenjskega učenja, ki bo trajal do 12. junija, pripravili pester program, v katerem so zajeli branje, digitalno preobrazbo družbe, medgeneracijsko povezovanje, medkulturnost, dejavno državljanstvo, zdravje in zeleno prihodnost. Izvedli bodo več kot 50 aktivnosti oziroma brezplačnih delavnic za vse, ki želite spoznati orodja za delo na daljavo, se naučiti uspešnega komuniciranja, se seznaniti z osnovami tradicionalne kitajske medicine, se z ustreznim načrtom pripraviti na starost, se naučiti uporabe različnih spletnih orodij, obuditi znanje prve pomoči in še marsikaj drugega. Seznam vseh aktivnosti, ki jih bodo izvedli s svojimi partnerji, je objavljen na spletni strani cene-stupar.si in na njihovih družbenih omrežjih.

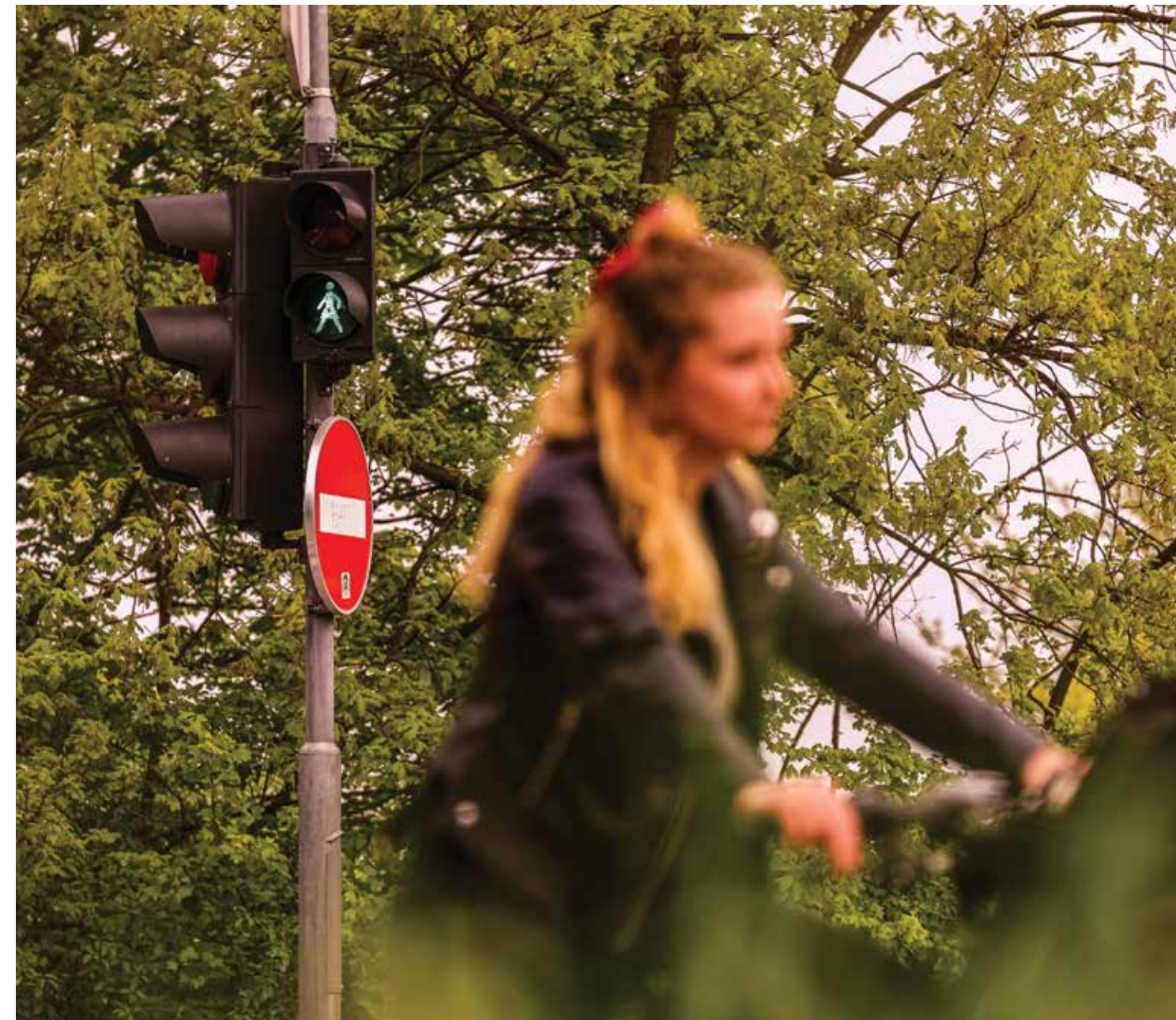
Zoran Janković se je odločil, da se bo z najboljšo ekipo letos spet podal na volitve za župana najlepšega mesta na svetu.

Rastline namesto smeti

TAJDA KUŽNER

Električne skuterje, kolesa, prometne znake, mobilne telefone, akumulatorje in tona drugih odpadkov so iz Ljublanice potegnili prostovoljci potapljaškega društva Vivera in drugih društev Slovenske potapljaške zveze v sklopu tradicionalne čistilne akcije Za lepšo Ljubljano. Letos je bil kup, ki so ga zbrali na Čevljarskem mostu, malce manjši, kar je razlog za optimizem. Ker je tokratna akcija potekala pod geslom »Človek, ne meči smeti. Raje meči cvetlična semena.«, so mimoidoči v dar dobili 350 rastlin in 400 vrečk s semeni, vzgojenimi v Botaničnem vrtu. Naj bodo rastline, ne pa smeti, tiste, ki krasijo najlepše mesto na svetu.

Semaforji v krilu

JULIJA MILIČ

Ljubljana bo novembra v Centru Stožice gostila evropsko prvenstvo v rokometu za ženske. Organizatorji pravijo, da bo to več kot le športni dogodek, saj želijo z njim poudariti pomen enakopravnosti in zato so tudi semaforji v okolici našega največjega športnega prizorišča zasvetili v novi podobi. Na njih je klasično moško figuro zamenjala ženska silhueta, odeta v krilo. Prvenstvo ob tem podpira 17 ambasadork, ki s svojimi zgodbami o uspehu pričajo o pomembni vlogi žensk v naši družbi. Med njimi je tudi podžupanja Tjaša Ficko. Na prvenstvo pa vas bo ves čas spominjal odštevalnik, ki na Novem trgu odštevava dneve do njegovega začetka.

Čebelnjak z najlepšim razgledom

BERNARDA RUSJAN

Na območju našega mesta nimamo letališča, imamo pa živahen leteči promet. Tu namreč delujejo kar trije odstotki vseh slovenskih čebelarjev, ki v več kot 4500 panjih s pomočjo čebel pridelujejo izjemno kakovosten med. Čebele so v mestu dobrodošle, kar dokazujejo številne spodbude MOL tej dejavnosti, zanje pa skrbijo tudi z gojenjem trajnic in medovitih rastlin na javnih površinah. Lani so jim na Grajskem griču postavili repliko čudovitega Plečnikovega čebelnjaka z dvorca v Lanah blizu Prage. Maja si ga lahko v sklopu praznovanja meseca čebel поблиže ogledate vsak torek ali soboto na vodenih ogledih po Čebelji poti. Več informacij o terminih boste našli na spletni strani visitljubljana.com.

Gospodar prstanov

TAJDA KUŽNER

Vhod v zlatarno Zlato runo na Rimski cesti 6 deluje skromno, ko prestopite prag, pa se zdi kot katera od skrivnostnih prodajaln iz knjig o Harryju Potterju. V vitrinah se bleščijo prstani, ogrlice, kelih in manjše skulpture, vse ročno izdelano iz zlata, srebra in dragih kamnov. Christoph Steidl Porenta je edini srebrokovač v Sloveniji, da ne bi bil zadnji, pa svoje znanje prenaša tudi na tiste, ki bi se radi naučili te starodavne obrti. Njegov nakit, ki ga navdihujejo narava in »majhni delčki vsakdana ter ganljive zgodbe, ki na koncu sestavijo naš mozaik«, je prepoznaven po natančno izdelanih podrobnostih. Sam pravi, da si ga radi nadenejo »vsi, ki imajo okus in cenijo drugačno«.

Zahvaljujemo se ljudem, ki ustvarjajo mesto

AJDA BORAK

Meščanke in meščani pomembno vplivamo na mesto. Z dobrimi idejami in inovativnostjo ga vodimo v boljšo prihodnost, z ustvarjalnostjo in zanosom mu dajemo drzen značaj, s srčnostjo in odprtostjo duha v njem oblikujemo družbo, ki skrbi za svoje člane in v kateri je vsakdo dobrodošel. Pri tem nas navdihujejo posamezniki in organizacije, ki z vizionarstvom, strastjo in predanostjo na različnih področjih ustvarjajo presežke, s katerimi se Ljubljana uvršča med najlepša, najbolj zelena, najvarnejša, najprijetnejša, najbolj strpna in solidarna mesta na svetu.

Predstavljamo vam izjemne posameznice, posameznike in organizacije, katerih zaslugam za razvoj in dobrobit našega mesta in družbe se je MOL letos poklonila z nagradami in plaketami glavnega mesta Ljubljana. MOL od leta 1965 podeljuje nagrado glavnega mesta Ljubljana največ petim posameznikom, skupinam ali pravnim osebam, ki so s pomembnimi dosežki mestu vtisnili neizbrisni pečat in prispevali k njegovi prepoznavnosti doma in v tujini. Od leta 1997 pa vsako leto s plaketo glavnega mesta izkaže priznanje še posameznikom ali pravnim osebam, ki so s posebnimi delovnimi prizadevanji in uspehi v daljšem obdobju pomembno pripomogli h kakovostnejšemu življenju, blaginji, ugledu in razvoju Ljubljane.

GASILSKA BRIGADA LJUBLJANA nagrada glavnega mesta Ljubljana

Dobro počutje v mestu je močno odvisno od tega, kako varne se počutijo meščani in obiskovalci. V prestolnici lahko vsi malce mirneje spimo, saj vemo, da je v dobrem in slabem z nami največja in najstarejša poklicna gasilska enota v Sloveniji, ki letos praznuje stoto obletnico začetka delovanja. Sestavlja jo 150 sodelavcev, od katerih je 128 gasilcev. Ti so razporejeni v štiri izmene oziroma čete, tako organizirane in izurjene, da lahko kadarkoli v eni sami minuti po klicu odhitijo na intervencijo. Na leto opravijo več kot 2000 različnih intervencij, od katerih le ena tretjina pomeni gašenje požarov. Gasilska brigada Ljubljana se z nenehnimi izobraževanji in moderno tehniko uspešno prilagaja urbanizaciji in podnebnim spremembam, še vedno pa je odvisna predvsem od srčnih posameznikov v svojih vrstah, ki jih združuje slogan »ljudje na prvem mestu, ljudje na pravem mestu«.

BISERKA MAROLT MEDEN nagrada glavnega mesta Ljubljana

»Ljubljana je moje mesto. Počaščena in ponosna sem, da mi je namenila priznanje,« se je za nagrado zahvalila aktivistka, prostovoljka, humanitarka, zagovornica človekovih pravic, sociologinja in menedžerka Biserka Marolt Meden. Svoje profesionalno in zasebno življenje je posvetila soljudem, še posebej ranljivim skupinam, ki so najbolj potrebne pomoči in slišnosti. Med njene največje dosežke štejemo projekta nove pediatrične klinike in prvega materinskega doma v Ljubljani, ki ju je izpeljala skupaj s sodelavci in podporniki. Dejavna je bila tudi v Zvezi prijateljev mladine Slovenije, Združenju za pravice bolnih otrok, UNICEF-u Slovenije, Nacionalnem odboru za zdravje otrok in Društvu Zeleni prstan, ki ohranja pot okoli Ljubljane. Od leta 2019 je predsednica Društva Srebrna nit - Združenja za dostojno starost, ki zagovarja pravice starejših in medgeneracijsko sodelovanje.

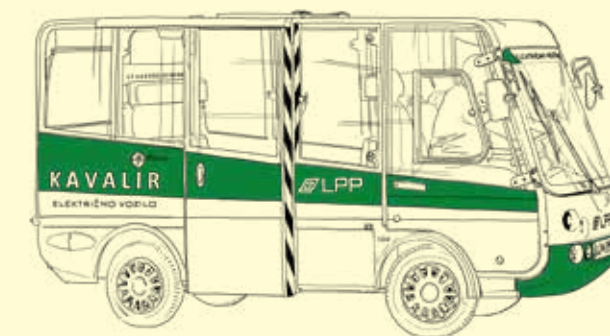
GREGOR JAMNIK nagrada glavnega mesta Ljubljana

Generalni direktor Best Western Premier Hotela Slon, član upravnega odbora Best Western Central Europe ter soustanovitelj in vodja Združenja hotelirjev Slovenije turizem že od nekdaj obravnava celostno, kot gospodarsko panogo, ki pomembno vpliva na dobrobit družbe in mesta. Svojo kariero je začel na recepciji hotela, ki ga zdaj vodi, zato razume vse podrobnosti, ki vplivajo na dobro počutje gostov. V slovensko hotelirstvo je vpeljal visoke mednarodne standarde kakovosti in najboljše prakse iz tujine. Kot pomemben zagovornik domače industrije srečanj od samega začetka podpira poslovno borzo Conventa, ki vsako leto poteka v Ljubljani in velja za enega najpomembnejših dogodkov s tega področja v regiji. Med epidemijo koronavirusa je jasno opozarjal na izzive, s katerimi se je srečeval turistični sektor, in pripomogel k njegovemu hitremu okrevanju.

LJUBLJANSKI POTNIŠKI PROMET - SKUPINA ZA PREVOZE NA KLIC KAVALIR nagrada glavnega mesta Ljubljana

Skupina 19 voznikov, ki je vse dni v letu med 6. in 22. uro na voljo meščankam in meščanom, je izjemno plemenita, prijazna, nasmejana, topla, razumevajoča, vestna, odgovorna in uglajena. Kavalirji v čisto pravem pomenu besede. Vsak trenutek so pripravljeni priskočiti na pomoč starejšim in otrokom ter komurkoli, ki težko hodi ali nosi težko prtljago. Projekt trajnostnih prevozov z električnimi vozili na kratkih razdaljah in delo »kavalirjev« prispevata k razvoju, dobroti in ugledu Ljubljane ter dobremu počutju njenih prebivalcev. Med epidemijo so se kavalirji še posebej izkazali, saj so ob ustavitvi javnega potniškega prometa zdravstvene delavce vozili na delo, pomagali pa so tudi pri razvoju hrane najranljivejšim skupinam. Svet resnično potrebuje več kavalirjev!

DRUŠTVO ZA PROMOCIJO ŽENSK V KULTURI - MESTO ŽENSK nagrada glavnega mesta Ljubljana

Poleg Evropske kulturne fundacije in Evropskega združenja festivalov, ki podeljujeta najprestižnejši mednarodni nagradi, je eni prvih organizacij, ki se osredotoča na feminizem in enakost spolov v umetnosti in kulturi, priznanje izreklo še mesto, kjer deluje. Društvo za promocijo žensk v kulturi - Mesto žensk vsako leto oktobra na različnih prizoriščih v mestu organizira mednarodni festival sodobnih umetnosti, na katerem se predstavljajo umetnice in umetniški kolektivi v vsega sveta. Program festivala, ki je postal eden izmed zaščitnih znakov mesta Ljubljana, z razstavami, predstavami, performansmi, predavanji, pogovori in feminističnimi turami po mestu opominja na pomembno vlogo žensk v družbi. Društvo se tudi sicer aktivno ukvarja z zagovorništvo, spodbujanjem reševanja vprašanj na področju spola ter enakopravnostjo žensk.

NINO BATAGELJ plaketa glavnega mesta Ljubljana

Namen prometnih pravil niso prepovedi in kazni, ampak varnost vseh udeležencev v prometu. Mladim je to najlažje pojasniti z izkušnjami iz prve roke, zato Mestno redarstvo, Zavod Vozim in Nino Batagelj že nekaj let sodelujejo v preventivnem programu, s katerim prek družbenih omrežij, kratkih videopredstavitev in delavnic za srednješolce poudarjajo pomen spoštovanja prometnih predpisov. Nino je invalid, zato ima njegova beseda o varni udeležbi vseh skupin ljudi v prometu res težo. Vedno je pripravljen sodelovati v takšnih pobudah, saj verjame v pozitivne učinke dialoga z mladimi. Vsaka takšna akcija ozavešanja veliko pripomore k večji varnosti v mestnem prometu, morda pa celo ohrani tudi kakšno življenje.

GLASBENA SKUPINA NOCTIFERIA plaketa glavnega mesta Ljubljana

Heavy metal, ki svojim pripadnikom ne pomeni le glasbene zvrsti, ampak način življenja, je kljub svojim zavirljivim letom še vedno zelo živ. Naša najbolj znana in tudi v tujini priljubljena žanrska zasedba Noctiferia že 25 let s svojim edinstvenim ustvarjalnim pristopom neustrašno podira meje med subkulturo in širšo javnostjo. Z glasbo s svojih sedmih studijskih albumov in drugih projektov navdušujejo publiko na metal festivalih doma in po svetu, dobro pa se počutijo tudi v ljubljanski Drami ali Operi, kjer so nastopili s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija. »Ljubljana se kulturno vedno bolj razvija, alternativna glasbena scena je iz leta v leto močnejša. Nagrada nas je kljub temu presenetila, saj nismo pričakovali, da bo kdo opazil naše dosežke na polju alternative. Zelo smo je veseli,« je o plaketi glavnega mesta Ljubljana povedal njihov pevec Gianni Poposki.

BOGDAN RUS plaketa glavnega mesta Ljubljana

Stisk roke in pomirjujoče besede frančiškanskega duhovnika Bogdana Rusa so bile za številne covidne bolnike, ki so ločeni od svojih najbližjih ležali na zaprtih oddelkih ljubljanske Poliklinike in Splošne bolnišnice Šempeter, zadnje, kar so občutili v svojem življenju. Tam je na vrhuncu epidemije več mesecev s preprostimi deli pomagal osebju in obolelim, že prej, v prvem valu epidemije, pa je skrbel za dementnega sobrata frančiškana. Za njegov nesebični prispevek in spodbujanje ljudi k cepljenju mu je spominski znak požrtvovalnosti podelil predsednik vlade RS, MOL pa mu je izrekla priznanje s plaketo glavnega mesta Ljubljana. Ob tem je dejal: »Čutim se del skupnosti, ta potrebuje požrtvovalna dejanja. Naredil sem, kar sem čutil, da je prav. Ta čas mojega služenja je bil zame svetel čas, poln navdušenja in Božje pomoči.«

MAG. BOJAN HAJDINJAK plaketa glavnega mesta Ljubljana

Vezivno tkivo družbe so posamezniki, ki znajo ljudi spodbujati k sodelovanju in solidarnosti. Mag. Bojan Hajdinjak je s svojo dolgoletno zavzetostjo, predanostjo in aktivnostjo veliko pripomogel k razvoju, graditvi in prepoznavnosti Četrtna skupnosti Jarše, ki jo kot predsednik njenega sveta vodi že 12 let. S povezovanjem prebivalcev, društev, organizacij in strokovnih služb MOL gradi boljše medsosedske odnose, v programe in prireditve pa vključuje tudi športnike, vrtce, šole in starejše občane. Prebivalci četrtna skupnosti opažajo, da se je življenje v Jaršah občutno izboljšalo s številnimi projekti, ki so bili izvedeni prav po njegovi zaslugi, s svojim pristopom, požrtvovalnostjo, komunikacijo in posluhom za občane pa je dober zgled tudi preostalim četrtnim skupnostim.

BEŠTEK
teater

MLADINSKI DOM JARŠE plaketa glavnega mesta Ljubljana

Skupnost je močna takrat, ko zna dobro skrbeti tudi za svoje najšibkejše člane. Vzgoja in izobraževanje otrok in mladostnikov, žrtev nasilja, zanemarjanja in zlorabljanja, je poslanstvo Mladinskega doma Jarše. Otrokom zagotavlja pogoje za uspešno šolanje in zdrav osebnostni razvoj, družinam pa drugo potrebno strokovno pomoč. V osnovni šoli, ki deluje v sklopu doma, pouk poteka v manjših razredih s prilagojeno zahtevnostjo, poleg znanja pa je usmerjen tudi v skrb za ustrezno psihosocialno klimo. V produkcijski šoli se mladostniki učijo računalniškega programiranja, šivanja, tiska, snemanja, kuhanja, sodelovanja in prevzemanja odgovornosti zase, v stanovanjskih skupinah pa lahko najdejo zatočišče fantje in dekleta, stari do 18 let, ki doma nimajo ustreznih bivanjskih razmer. Dom ima organizirano tudi mobilno službo za pomoč otrokom in mladostnikom s težavami v vedenju in čustvovanju ter družinsko svetovanje.

BEŠTEKTEATER plaketa glavnega mesta Ljubljana

Družabno življenje v Četrtni skupnosti Posavje slovi kot izjemno živahno, saj tam deluje kar nekaj skupin prebivalcev, ki poskušajo z različnimi aktivnostmi izboljšati kakovost življenja v svoji okolici. Ena takih je BEŠTEKteater, ki od leta 2013 deluje v okviru Kmečke strojne skupnosti Savlje - Kleče. Sestavljajo jo sami mladi prostovoljci, pretežno študentje, ki želijo povezati skupnost in ohranjati bogastvo lokalne kulturne dediščine. Uprizorili so že šest predstav s 24 ponovitvami, gostili 12 predstav drugih ustvarjalcev, organizirali razstave in okroglo mizo, sodelovali pa so tudi pri organizaciji gostujočih koncertov in tradicionalne prireditve Posavsko štehvanje. Njihove premiere in ponovitvene predstave navadno obiše okrog 500 gledalcev, kar priča o tem, da so ljudje še vedno željni kulture, zabave in druženja.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE plaketa glavnega mesta Ljubljana

Nagradam s festivalov Borštnikovo srečanje in Teden slovenske drame, Župančičevim nagradam, priznanjem Združenja dramskih umetnikov Slovenije in priznanjem iz tujine se je v zbirki Slovenskega mladinskega gledališča pridružila še plaketa glavnega mesta Ljubljana. Mladinsko se že od svojih začetkov leta 1955 z inovativnimi uprizoritvenimi pristopi drzno loteva težkih in provokativnih tem ter politične in družbene kritike. Tu so svoj prostor izražanja našli številni priznani in obetavni domači umetniki, ki pogumno prestopajo meje ustaljenih gledaliških praks. Prek povezav s sorodnimi institucijami v tujini pa zagotavlja tudi gostovanja vznemirljivih in pomembnih tujih produkcij. Mladinsko je vrsto let izvršni producent festivala kulturno-umetnostne vzgoje Bobri, v prejšnji sezoni pa so vzpostavili še ustvarjalno-učni program Mlado Mladinsko za vključevanje mladih v gledališče in javni diskurz.

ČASTNA MEŠČANA

Nova častna meščana Ljubljane, Jurij Souček in prof. dr. Renata Salecl, sta izjemni osebnosti, ki bogatita Ljubljano. Ena izmed vodilnih slovenskih znanstvenic in intelektualk, ki s svojim kritičnim pogledom na dogajanje pri nas spodbuja k razmišljanju in delovanju, ter veliki gledališki umetnik, ki smo si ga zapomnili predvsem kot najbolj prepoznaven glas risank in pravljic, s katerimi so odraščale generacije otrok.

KAJA BENKO

Jurij, Ljubljana je vaš rojstni kraj, tu živite že 93 let. Kako doživljate naše mesto?

Jurij Souček: Dnevno občudujem Cukrarno, do koder s Kodeljevega, kjer živim, vodi pešpot, po kateri sem hodil v glasbeno šolo, pa na poljansko gimnazijo. Že kot dojenčka me je mama tu vozila z vozičkom ... Cukrarna je povzročila višek moje simpatije do župana. Pa drevored v parku Kodeljevo. To, da so ga posekali, me je zelo motilo. Spomnim se, enkrat sem proti jutru šel domov in vidim, da kostonjevega drevoreda ni več. Takrat sem se skoraj zjokal. Zdaj pa me je župan razveselil, ker je spet zasadil kostonje. Ima občutek za podobne stvari kot jaz in cenim njegovo pozornost do stvari, ki ga motijo in ki so motile tudi mene.

Renata, v Ljubljano ste iz Slovenj Gradca prišli med študijem. Kako pa jo vi doživljate?

Renata Salecl: Ja, Ljubljana je zdaj moj dom že več kot 40 let. Doživljam jo kot sidrišče svojega življenja, kjer je življenje res lepo, ker je obvladljiva. Seveda je treba videti druge kraje po svetu, da jo lahko ceniš. Moja najljubša ulica je Trubarjeva, po kateri grem vsak dan v službo. Zakaj? Ker še vedno ohranja element nepredvidljivosti, dogajajo se nenehne spremembe in je izjemno multikulturna. Tam vidim res različne narodnosti, ima pa tudi restavracijo, kjer delajo begunci. Zato se mi zdi ta ulica najbolj zanimiva v Ljubljani.

Veliko ste potovali, predavali na številnih univerzah. Kaj je po vašem mnenju glavna prednost Ljubljane v primerjavi z drugimi mesti?

Renata Salecl: Ljubljana se je res v zadnjih letih lepo spremenila. To, da je v centru vse več prostora za pešce, mi je zelo všeč. Proti drugim mestom je Ljubljana res zelo zelena in obvladljiva, je mesto, kjer imaš na majhnem prostoru zelo veliko dogajanja, ogromno kulturnega dogajanja. V drugih mestih je ravno tako, ampak ker so razdalje tam tako velike, so veliko bolj psihično naporna. Ljubljana s tržnico, s prekrasnim centrom tudi obiskovalcem daje občutek miru; ni stresno mesto. Ko pa greš malce ven iz centra, pa moram reči, da je že bolj stresna. Zelo pomembno je, da se tudi spalna naselja na obrobju bolj uredijo, da bodo prijetna za življenje. Da se uredi stanovanjska politika. Če bodo cene v Ljubljani tako visoke, kot so, bo začela izgubljati mlado populacijo, ki se ne bo mogla več naseliti v centru, s tem pa bomo izgubili zelo pomembno energijo, življenje.

Delate z mladimi. Kaj po vašem mnenju najbolj potrebujejo?

Renata Salecl: Mladi potrebujejo nenehne spodbude, svoje prostore. Potrebujejo prostore za alternativno kulturo, prostore, kjer se pomaga ljudem na obrobju, in centre srečevanja za mlade in stare. Potrebujejo nov pristop k stanovanjski politiki, stanovanjske zadrage, tudi take, kjer živijo stari in mladi skupaj, si ne samo pomagajo, ampak se tudi učijo drug od drugega. To so alternativni načini preživljanja mladih in starejših let, ki nam manjkajo. Takšne stanovanjske skupnosti že obstajajo. Da nimamo doma upokojencev, kjer so samo stari skupaj, ampak je to tudi študentski dom. Študenti s tem, ko pomagajo starejšim, dobijo veliko

»OB PREJEMU NAZIVA ČASTNA MEŠČANKA SEM BILA ZELO PRESENEČENA. KER SEM VELIKOKRAT KRITIČNA DO DOGAJANJA PRI NAS, ŠE POSEBEJ POLITIČNEGA, SE MI ZDI TA NAGRADA TUDI PREPOZNAVJE MOJE KRITIČNE DRŽE.«

cenejše bivanje, hkrati pa gre za pogovor, izmenjave izkušenj in s tem se bodo tudi spomini, o katerih tako lepo govori gospod Souček, prenašali na mlado generacijo na spontan način. Od mlade generacije pa se starejša lahko nauči uporabe tehnologije, ki je danes nujna.

Kako pa vi gledate na prenašanje svojih izkušenj na mlajše generacije? So jih pripravljene sprejeti?

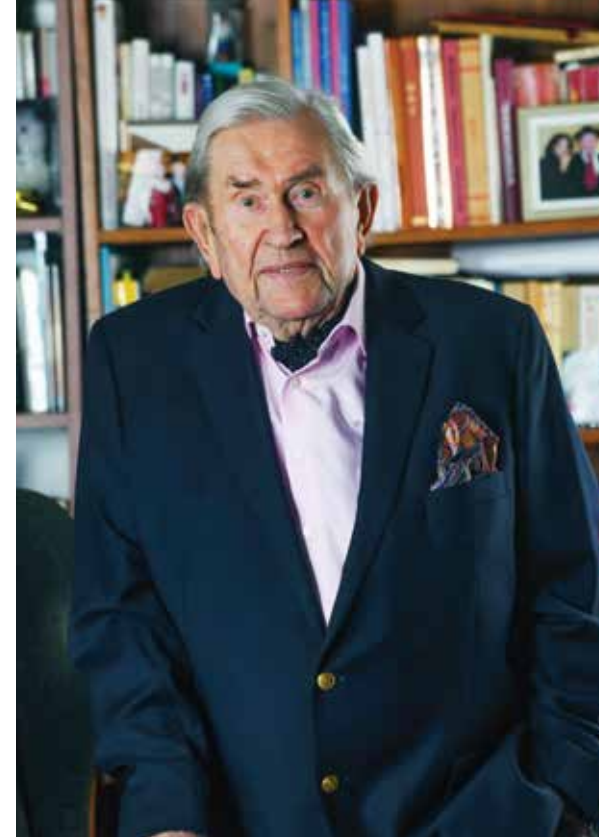
Jurij Souček: Že dolgo me ni nihče nič vprašal. Kaj naj rečem, po mojem so preveč zmatrani ... Mladi, ki jih imam okoli sebe, so vsi po vrsti zmatrani. Lepo te prosim, kaj boš zmatran, veš, koliko smo mi delali, pa nikoli nismo bili zmatrani. Mogoče so v nepravni službi, ker v delu ne uživajo. Meni se to zlepa ne zgodi. Vse, kar je v zvezi z mojim poklicem, profesijo, je obenem tudi moj hobi.

Renata Salecl: To imava pa midva srečo, da sva izbrala tak poklic, kjer ni meje med prostim časom in delom.

Jurij Souček: Ja in potem nisi nikoli zmatran ...

Za znanstveno sfero velja, da je v domeni moških. Ste kot znanstvenica zadeli ob kakšne ovire ali ste imeli morda zaradi spola kakšno prednost?

Renata Salecl: Imela sem to srečo, da sem bila vse življenje obkrožena z močnimi ženskami. V moji širši družini ni bilo ženske, ki ne bi delala, ne bi služila svojega denarja. Poleg mame

»O TEM, KAJ MI POMENI TA NAZIV, SPLOH ŠE NISEM RAZMIŠLJAL. ŠE ZMERAJ SE POČUTIM KOT ČLAN ENE IZGUBLJENE GENERACIJE. MOGOČE BO TO PRIŠLO KASNEJE ALI PA NIKOLI.«

in očeta sta me vzgajali dve zelo močni babici. Obe veliki borbi, ki sta hitro ovdoveli in postali glava svoje družine. Dali sta mi vero v to, da lahko ženske res počnemo tisto, kar želimo. Sem pa imela tudi malo sreče, da sem po študiju filozofije in sociologije lahko postala mlada raziskovalka na Inštitutu za kriminologijo. To je precej neprofiten študij, ampak se mi je zdelo, da je treba v življenju včasih tvegati in početi tisto, kar te res veseli. Ogromno ljudi sem videla, ki so kot mladi imeli idejo: najprej bomo počeli nekaj za preživetje, na stara leta pa tisto, kar si želimo, recimo brali knjige. Ker nikogar nisem videla, da bi potem to res naredil, sem se odločila, da obrnem življenje okrog, začnem z upokojenskim življenjem, najprej preberem vse knjige, ki bi jih rada, potem pa bo, kar bo.

Kot ženska sem zelo veliko pridobila od drugih žensk. V mednarodnem prostoru so mi vrata vedno odpirale ženske. To so bile prve borke za pravice žensk, ki so rekle: tu je ženska iz vzhodne Evrope, povabimo jo, da nekaj objavi. Tako sem, ko sem bila še relativno mlada, dobila ponudbo za prvo knjigo, kar je zelo težko, najtežje. Potem pa se ti vrata odprejo. In res, ženske, ki so šle skozi boj za pravice žensk, še posebej pravice do splava v Ameriki, tiste ženske so imele v sebi, da morajo drugim ženskam odpirati vrata. To po svojih najboljših močeh poskušam tudi jaz s svojimi mladimi raziskovalkami.

Kako pa vi gledate na položaj žensk v sodobni družbi?

Jurij Souček: Jaz ne gledam na spol. Ali si dober ali pa nisi.

Imate morda še kakšen neuresničen cilj?

Renata Salecl: Všeč mi je početi kaj zunaj svojega področja in povezava z umetnostjo mi je bila vedno zelo pomembna. Pred kratkim sem sodelovala s Slovenskim mladinskim gledališčem in sem zelo uživala. Če bo možnost, bi rada še kdaj nastopala v gledališču. Kultura je bila v zadnjih letih potisnjena na stranski tir, sploh alternativna in neprofitna. Želim si še več delati na tem

področju, da si prevetrim možgane. Lepo je, ko vidiš neki drugi svet, se soočiš z drugimi vrstami tesnobe.

Ste izjemen umetnik, na mnogih področjih ste orali ledino, najbolj pa smo si vas zapomnili po delu za otroke.

Jurij Souček: Sem začetnik radia, televizije in nekaterih lastnih neprofitnih gledališč pa Male Drame ... Živel sem za to. Delal sem tudi kot režiser, imel sem svojo skupino, z ženo Mileno sva naredila tri, štiri opere, zahtevne stvari, a uspešne. Delo za otroke pa, to je pa en dar ...

In po zelo dolgem času, ko vas ni bilo na radiu ali televiziji, je bilo res lepo znova slišati vaše interpretacije pravljic v Lahkonočnicah.

Jurij Souček: Ja pa me tudi tam ni več. No, tokrat sem sam kriv, ker sem se poškodoval. Noga se počasi celi, sem mislil, da sploh ne bom več hodil, to je bil res hud padec ... *(v pogovor se vključi Jurijeva soproga Milena Morača: »Juriju se res pogosto dogaja, da pridejo ljudje, pa rečejo, gospod Souček, hvala, da ste mi polepšali otroštvo in mladost. In potem Jurij reče, pozdravi tudi mamo in babico. To je res lepo, prav ganljivo.«)* Ja, toliko let je trajalo, da so se zamenjale tri generacije.

Vas tudi v Ljubljani ustavljajo med sprehodi?

Jurij Souček: Seveda. Pri branjevkah na tržnici sem včasih imel popust ali pa dobro vago. *(smeh)* Ampak najbolj pa šteje dobra volja!

Naziv častna meščanka oziroma častni meščan je najvišje priznanje MOL, ki ga prejmejo izjemne ljubljankinje in ljubljanci. Ti so s svojimi življenjskimi dosežki, vizionarstvom, odličnostjo in skrbjo za blaginjo pomembno pripomogli k ugledu in razvoju Ljubljane, tudi v mednarodnem prostoru. Naziv je bil prvič podeljen leta 1809: prvi častni meščan je postal pravnik Janez Nepomuk Rossmann, ki je nekaj let kasneje postal tudi ljubljanski župan.

Zoran od blizu

To naj ne bi bil intervju z županom Zoranom Jankovičem. Bil naj bi pogovor o Zoranu, kot je bil v otroštvu in mladosti, o možu, dedku, tastu, lastniku psov, meščanu Ljubljane ... Pa je vendarle vsaj malo tudi o županu, ker Zoran teh dveh svetov – dela in doma – ne ločuje strogo, čeprav se ustvarjalno in delovno izživljuje v službi, doma pa poišče mir. Kdo je torej Zoran v resnici? Kdaj in kako se je izoblikoval? Kje so njegove korenine in kaj mu pomeni največ?

ANJA LESKOVAR

Pogosto vas lahko srečamo na Golovcu, kajne? Ja, skoraj vsak dan sem na Golovcu. Že nekaj let ne tečem več, hodim pa zelo hitro. Grem po poti od doma do observatorija in nazaj – približno šest kilometrov. Sploh zdaj je Golovec magičen. Vsak dan opazujem, kako mladi zeleni bukovi listki postajajo večji. Zanimivo je hoditi, gledati, uživati. In vmes pomagati komu, ki se izgubi in ne najde Orl ... *(se zasmeji)*

Da, na Golovcu ljudi res ne manjka. Menda imate izreden spomin za ljudi. Je to res? Imam kar dober spomin, pa ne samo za ljudi. Če se mi oči zasolžijo, lahko koga spregledam. Imam pa pravilo: pozdravim vse! In v Ljubljani res večina ljudi odzdravi. Veliko ljudi pa me tudi ustavi, me kaj vpraša. Posebno lepo je z otroki, otroci so res posebna radost. Tudi zaradi njih si želim, da bi v Ljubljani lahko svobodno izražali svoje mnenje, da bi živeli v svoji bogati različnosti in v sprejemanju vseh.

»NE ŽELIM SI NIKAMOR ODPOTOVATI. KJE DRUGJE LAHKO DOBIM GOLOVEC, LJUBLJANO, NAJLEPŠE MESTO NA SVETU, NAJBOLJŠO ZELENO PRESTOLNICO MED VSEMI IN NAJBOLJŠO DESTINACIJO V EVROPI? NIKJER.«

Kako pa vam je dober spomin pomagal v življenju?

V Mercatorju sem po imenu poznal skoraj 7000 ljudi. Poznavanje ljudi je sporočilo, da je vsak dobrodošel, sprejet, pomemben, hkrati pa je v ekipi to tudi sporočilo, da moramo vsi opraviti svoje delo. Če to storimo, smo lahko zmagovalna ekipa. Tudi v športu je tako. Trener za vsakega najde pravo mesto. S svojim delom bom res zadovoljen, ko bo vsak v ekipi želel zmagati. Ne želim, da sodelavci le hodijo v službo, ampak da želijo dobro delati za naše meščanke in meščane.

Ste pa vselej imeli veliko ljudi okoli sebe. Kako se spomnite svojega otroštva v Srbiji?

Kot zelo lepega. Dvanajst let sem živel v Srbiji, v revščini: elektrike nismo imeli, meso je bilo enkrat na teden, ampak bilo je krasno. V naši hiši in na našem dvorišču je bilo vedno polno ljudi. Moj dedek je bil pomemben možakar, bil je predsednik četrtna skupnosti, nogometnega kluba in lovskega društva. Vas je imela 4000 ljudi, na njegov pogreb pa jih je prišlo 5000.

Česa pa vam je manjkalo, pa ne manjka otrokom v Ljubljani?

Nemogoče je primerjati, bili so drugačni časi. Vsi smo se poznali, zaposlovali so me šola, nogomet in delo na polju. Bil sem zadovoljen in zadovoljen. Možnosti, ki jih imajo danes otroci, je lahko celo preveč. Otroci imajo danes drugačne razmere, ampak so še vedno otroci. Ni večjega veselja kot opazovati, kako so si različni, kako se razvijajo, spreminjajo.

Tudi vas je življenje zelo spremenilo, ko ste prišli v Ljubljano, kajne?

Strašno mi je bilo, nekajkrat sem poskušal celo pobegniti v svojo vas k babici in dedku. Nisem znal besede slovenščine. Vstop v razred, polnovnih ljudi, je bil grozljiv. Nato pa mi je sošolec ponudil, da sedem k njemu. Tako neznansko sem bil hvaležen, še danes pomnim to hvaležnost. Ker sem bil dober v matematiki, sem mu pomagal pri reševanju nalog. Rad sem hodil v kino Šiška na kavbojske filme z Johnom Waynom; včasih sem šel na tri v istem dnevu. Delati sem začel potem že sredi gimnazije,

konec drugega letnika fakultete pa sem zgradil hišo, se poročil in letos z ženo praznujeva 47 skupnih let.

In po vsem tem času jo še vedno držite za roke. Vaša žena pravi, da ste romantik.

No ja, pogosto jo držim za roke, čeprav sva malo skupaj v javnosti. Rad pa grem na tržnico in kupim rože, najpogosteje ji kupim tulipane ali vrtnice. Vsekakor pa bi rekel, da sem zelo urejen človek. Domov ne grem, preden delovna miza ni urejena. In tudi doma imam rad urejeno tisto, kar je moja zadolžitev. Je pa res, da teh ni veliko. Žena drži pokonci tri vogale in še kaj. Jaz nimam posebne vloge, že dolgo nisem več prvi doma. *(se nasmeji)* Zdaj so glavni vnuk in vnukinja. Največja nagrada za vse je, ko z ženo vidiva, kako radi pridejo k nama. Dom in družina sta mi sveta, nedotakljiva, branim ju z vsem srcem. In v čast mi je, ko me najstarejši vnuk povabi, da sem v avtu spremljevalec na njegovi prvi samostojni

vožnji. Je lahko kaj lepšega kot to? Čas si je treba vzeti, to je ključno.

Tudi pri izbiri ljudi, ki jih imate okoli sebe, si je treba vzeti čas, ne?

Ko izbiraš ljudi, moraš začititi njihovo energijo in pri tem se prepuščam čustveni inteligenci. Treba je slediti prvemu vtisu, občutku. Vedno sem zraven pri razgovorih za službo, kandidatu namenoma zastavljam nepričakovana vprašanja, ker me zanima reakcija.

Ampak kako lahko delate brez računalnika?

Brez težav. Računalnik in brezosebna komunikacija veliko odzametata, zato e-sporočila prebiram na papirju in sodelavcem napišem svoje mnenje. Velikokrat tudi pokličem osebo, ki mi je pisala. Zadnjič sem recimo dobil e-sporočilo občana, ki se je pritoževal, da se z gradbišča praši. Pa sem ga poklical in vprašal, kaj predlaga. Ko se kdo pritožuje, vedno vprašam, kaj naj naredimo,

da bo bolje. In je rekel: »Glejte, saj imam še en balkon, bom tega na strani gradbišča zaprl. Pisal sem vam, ko sem bil jezen na ženo.« No, a ni to človeško? Pa sva se vse hitro zmenila. V teh časih sem še toliko bolj prepričan, da je pravi način vodenja »managing by walking around«. Rad grem med ljudi, bistveno raje se z njimi pogovarjam, kot da bi moral pisati pisma. To je edini pravi dan odprtih vrat! Verjamem pač, da je MOL servis meščanov, in najlažje pridem do informacij z osebnim pristopom, ne na daljavo.

No, ampak vsega pa tudi ne morete rešiti, kajne?

Če nekaterih stvari ne moremo urediti, to iskreno povem, tudi razlog, zakaj se ne da. Znam biti oster do svojih sodelavcev, včasih sem tudi »bad guy«, ker želim, da v iskanju rešitve dajo vse od sebe. Vedno govorim, kar čutim, pa če je slišati lepo ali ne. Imam pa eno pravilo: nikogar nikoli

»RAČUNALNIK IN BREZOSEBNOST KOMUNIKACIJI VELIKO ODZAMETA, ZATO E-SPOROČILA BEREM NA PAPIRJU IN SODELAVCEM NAPISEM SVOJE MNENJE, VELIKOKRAT TUDI POKLIČEM OSEBO, KI MI JE PISALA.«

ne žalim. Vsak večer se, preden zaspim, vprašam, ali sem komu naredil krivico.

Pa imate sploh čas uživati v Ljubljani – na kavici, na ladjici po Ljubljani, na tržnici?

O ja, seveda, vse to. Imam svojo mizo, kjer pijem kavo, vsako soboto na tržnici čakam v vrsti za zelenjavo, sadje, rože ...

Čakate v vrsti? Vas ne spustijo naprej?

Tega nočem, ker je to nespodobno. Sobota je enako prost dan zame kot za vse druge.

Pa potem iz nakupljenega skuha te kaj dobrega?

Ne kuham. Ko sem sam doma, niti hladilnika ne odprem. Če sem iskren, sam ne morem jesti. Navajen sem, da z ženo vsako jutro skupaj spi-jeva kavo, za zajtrk pa jem vsak dan isto: sveže žemljice, maslo in med ali marmelado.

Za kaj pa si želite, da bi imeli več časa? Vam (še) kaj manjka?

Ne. Sem popolnoma zadovoljen. Nimam občutka, da bi za življenje potreboval več časa. Ne želim si nikamor odpotovati. Kje drugje lahko dobim Golovec, kje lahko dobim Ljubljano, najlepše mesto na svetu, najboljšo zeleno prestolnico in najboljšo destinacijo v Evropi? Nikjer. Tukaj različni živimo skupaj v medsebojnem spoštovanju, svobodno, brez ograj v glavah in na ulicah. Tu imam vse, kar želim.

Za varno in udobno kolesarjenje

KAJA BENKO

V Ljubljani vsak dan več meščank in meščanov za svoje vsakodnevne poti po mestu izbere kolo. To zdravju in okolju najbolj prijazno obliko mobilnosti spodbujajo tudi na MOL, kjer izvajajo številne projekte in ukrepe, s katerimi izboljšujejo kolesarsko infrastrukturo in razmere za varno kolesarjenje.

Prav zdaj na primer urejajo kolesarsko stezo na Barjanski cesti. Ta v večjem delu sicer že ima kolesarske površine, le na odseku med križiščema Barjanske, Gradaške in Finžgarjeve ulice ter Barjanske, Aškerčeve, Zoisove in Slovenske ceste jih doslej zaradi pomanjkanja prostora ni bilo. Zdaj pa so delavci zavihali rokave in začeli rekonstrukcijo ceste, s katero bodo zagotovili prostor za kakovostne površine za kolesarje, ločene od pešcev. Ob tem bodo na novo preplastili vozišče in uredili javno razsvetlavo, pozabili pa niso niti na ozelenitev, saj bodo ob cesti zasadili nove grmovnice.

Dela bodo predvidoma končali do konca meseca, v tem času je promet nekoliko oviran, zato vse voznike, pešce in kolesarje prosijo za strpnost in potrpljenje, saj se bodo kmalu lahko spet neovirano zapeljali in sprehodili po prenovljenih površinah.

To je le eden izmed številnih projektov, s katerimi MOL spodbuja kolesarjenje, vsi skupaj pa so pripomogli tudi k temu, da je Evropska kolesarska federacija Ljubljano izbrala za gostiteljico največje svetovne kolesarske konference Velo-city 2022, ki bo potekala od 14. do 17. junija. Naše mesto bo tiste dni še bolj kot sicer središče kolesarjenja in trajnostne mobilnosti. Medtem ko se bodo vodilni strokovnjaki z vsega sveta na Gospodarskem razstavišču osredotočali na ukrepe za izboljševanje načrtovanja in zagotavljanja infrastrukture za kolesarjenje ter spodbujanje vsakodnevnega kolesarjenja v urbanih okoljih,

na MOL za meščane in obiskovalce pripravljajo pester program.

Že zdaj si lahko rezervirate sredo, 15. junija, ko bo praktično vsa Ljubljana na kolesih. Na Kongresnem trgu bo ves dan potekal kolesarski festival Kolesari – spremembo ustvari, ki se bo ob 20.30 sklenil z družabnim programom in koncertom presenečenja. Ob 19. uri pa se bo na Dunajski cesti pred Gospodarskim razstaviščem začela množična kolesarska parada, na kateri se bodo kolesarji vseh generacij odpravili na pot po ljubljanskih ulicah in cestah ter tako z lastnim zgledom spodbujali h kolesarjenju tudi tiste, ki o tem, da bi sedli na kolo, še razmišljajo. V ospredju kolesarske parade bo druženje vseh generacij kolesark in kolesarjev, na MOL pa so prepričani, da bodo med njimi tudi tisti rekreativci, ki bodo svojo tekmovalnost pokazali le nekaj dni prej na maratonu Franja BTC City.

Veselimo se nove Ilirije

KAJA BENKO

Za ljubljanske plavalce je letošnje leto posebno, saj se je končno začela gradnja pokritega olimpijskega bazena. Še posebej to velja za člane Plavalnega kluba Ilirija, ki so domovali na Kopališču Ilirija. Ti so bili zaradi napovedane prenove že večkrat tik pred tem, da se poslovijo od svojega bazena, v začetku leta pa so to storili čisto zares. Kmalu zatem so že zabrnili stroji in dolgo pričakovana gradnja športnega centra Ilirija se je začela.

Na križišču Celovške in Bleiweisove ceste bo prihodnje leto zrasel nov sodoben športni center, v središču katerega bosta pokrita olimpijski in trenajni bazen, prostor pa bo tudi za druge športe, saj bodo uredili še dvorane za rekreacijo, odbojko in košarko, za gimnastiko, aerobiko in fitness ter za borilne športe, pa tudi muzej Stanka Bloudka.

Skrb za okolje in razvoj športa gresta pri tem projektu z roko v roki. Ljubljanski plavalci in člani državnih reprezentanc bodo v Iliriji, ki bo po prenovi ena najbolj emisijsko nevtralnih večjih zgradb pri nas, imeli vrhunske razmere za trening, hkrati pa bodo dobili novo prizorišče za domača in mednarodna tekmovanja v vodnih športih. Komaj čakamo na oktober 2023 in prvi skok v vodo.

»RES JE, V LJUBLJANI ŽE DOLGO ČAKAMO MODEREN PLAVALNI OBJEKT. ZA NAS JE BIL PROCES SPREMLJANJA DOGODKOV ENOSTAVEN; SKRBETI ZA STARO BLOUDKOVO KOPALIŠČE IN S TEM VSAJ MALO IZBOLJŠATI POGOJE ZA DELO V PLAVALNEM ŠPORTU. VESELIMO SE, DA BOMO PO VSEH TEH LETIH TUDI V LJUBLJANI TRENIRALI V PRIJAZNEM OKOLJU. VSI V PK ILIRIJA PA BOMO STARO ILIRIJO MOČNO POGREŠALI.«
MATIC LIPOVŽ, TRENER ČLANOV IN MLADINCEV V PK ILIRIJA

»VESELIM SE, DA BOMO TUDI LJUBLJANSKI PLAVALCI KONČNO DOBILI SODOBEN POKRITI 50-METRSKI BAZEN, KI SMO GA RES DOLGO ČAKALI. POLEG TEGA BO V DVORANAH OB NOVEM BAZENSKEM KOMPLEKSU MOŽNO TUDI KAKOVOSTNO IZVAJATI SUHO VADBO, KAR TAKO JAZ KOT MOJI SOPLAVALCI TRENUTNO MOČNO POGREŠAMO. NA STARI ILIRIJI SEM TRENIRALA VELIKO LET IN SEVEDA JO BOM NA NEKI NAČIN POGREŠALA. POLETI JE BILA NAŠ DRUGI DOM. PREDVSEM TO, DA SMO LAHKO PLAVALI ZUNAJ, JE IMELO POSEBEN ČAR.«
TIA PRIMC, PLAVALKA PK ILIRIJA

LJUBLJANA - TOP 100 PODNEBNO NEVTRALNO IN PAMETNO MESTO

Tik pred prazniki je prišla vesela novica, da se je Ljubljana uvrstila v misijo evropske komisije 100 podnebno nevtralnih in pametnih mest do leta 2030. Na MOL, kjer so trdno zavezani trajnostnemu razvoju, so izjemno ponosni, da je evropska komisija prepoznala njihove dosežke in naše zeleno mesto uvrstila med najbolj ambiciozna evropska mesta na področju varovanja okolja.

ZALA STROJIN BOŽIČ IN NATAŠA JAZBINŠEK SERŠEN

Zakaj je ogljična nevtralnost tako pomembna? Blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje sta ključni izzivi mest v 21. stoletju. Podnebne spremembe se že kažejo v obliki čedalje pogostejših vremenskih ekstremov. Visoke temperature, vročinski valovi, neurja, suše, poplave niso več zelo redki dogodki. Poseben izziv je nujnost zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov iz industrije in prometa, zato moramo bolj učinkovito rabo energije spodbuditi tudi z odločnejšim prehodom na obnovljive vire energije. Okoljski odtis mesta je še vedno prevelik, kar pospešuje podnebne spremembe, zato je treba pospešiti tudi uvajanje ukrepov prilagajanja na te spremembe.

Da je Ljubljana na pravi poti, dokazujejo številna mednarodna priznanja z nazivom

zeleno prestolnica Evrope 2016 na čelu. Dodatno potrditev je Ljubljana dobila lani, ko jo je organizacija European Best Destinations postavila na sam vrh lestvice najboljših zelenih prestolnic Evrope. Letos pa je uspeh dopolnil še naziv najboljša evropska destinacija leta 2022. Člani strokovne žirije so ob tem poudarili, da Ljubljano obiskujejo tudi delegacije tujih županov, okoljskih svetovalcev in urbanistov, ki si želijo spoznati ta zeleni čudež sredi Evrope.

Temeljno poslanstvo MOL, h kateremu se je ta zavezala v razvojni in trajnostno naravni Viziji Ljubljana 2025, je zagotavljati visoko kakovost življenja vseh meščank in meščanov v urejenem, zelenem, čistem in varnem mestu. Že ob sprejetju vizije zdaj že davnega leta 2007 so v osredje postavili konkreten cilj – postati ogljično nevtralnno mesto do leta 2050 – in opredelili 93 razvojnih projektov, ki so po večini že izvedeni.

Ekipa MOL je v zadnjih 15 letih izvedla več kot 2400 projektov za izboljšanje kakovosti življenja in ohranjanje okolja za prihodnje generacije v vsaj tako dobrem stanju, kot ga imamo mi. Med njimi so zaprtje osrednjega dela Slovenske ceste za motorni promet in postopno širjenje območja v mestnem središču, namenjenega pešcem in kolesarjem, pa dopolnjevanje flote mestnih avtobusov z novimi, okolju prijaznimi vozili, širjenje

mreže kolesarskih površin, ozelenjevanje in oživiljanje nekoč degradiranih površin, zasažanje novih dreves (samo lani so jih zasadili 1080) in številni drugi zeleni projekti, ki so v zadnjem desetletju in pol temeljito spremenili Ljubljano.

Vizija Ljubljana 2025 je postavila trdne temelje trajnostnemu, okolju in ljudem prijaznemu razvoju Ljubljane, pred MOL pa so že novi izzivi. Te obravnavajo v Viziji Ljubljana 2045, v kateri so si zastavili še bolj ambiciozen cilj, postati ogljično nevtralnno mesto do leta 2040. Pri tem bodo sodelovali tako z meščani kot s podjetji, akademsko sfero, raziskovalnimi institucijami in nevladnimi organizacijami ter občinami osrednjeslovenske regije.

Temeljni namen misije evropske komisije 100 podnebno nevtralnih in pametnih mest je podpreti prizadevanja Ljubljane in drugih najbolj ambicioznih evropskih mest na področju doseganja podnebne nevtralnosti do leta 2030 in jih prikazati kot navdih vsem mestom v Evropi. Izbrana mesta bodo imela prednost pri črpanju evropskih sredstev, sodelovala bodo v inovacijskih aktivnostih ter pilotnih in demonstracijskih projektih, imela bodo možnosti povezovanja, izmenjav dobrih praks in velike prepoznavnosti. Uvrstitev Ljubljane v omenjeno misijo je velika čast, hkrati pa zaveza in ogromna odgovornost tako do meščank in meščanov kot do slovenskega in mednarodnega okolja.

Prednostne usmeritve Ljubljane

ENERGETSKA SAMOZADOSTNOST

- Primarni strateški cilj je razogljičenje proizvodnih virov – postopna zamenjava premoga z zemeljskim plinom, lesno biomaso in energetsko izrabo goriva iz mešanih komunalnih odpadkov, ki nastane v RCERO Ljubljana.
- Ozelenitev konvencionalnih proizvodnih virov, vključitev razpršenih obnovljivih virov energije (sončne elektrarne) in virov prožnosti (baterije, e-polnilnice, soproizvodnja toplote in elektrike, toplotne črpalke).
- Razogljičenje sistema distribucije zemeljskega plina z vključitvijo vodika, sintetičnega metana in biometana v distribucijsko omrežje.
- Povečanje deleža proizvodnje in dobave zelene električne energije iz lesne biomase, z izgradnjo malih hidroelektrarn na Ljubljanici ter postavitvijo sončnih elektrarn na strešnih površinah stavb MOL.

PREHRANSKA SAMOOSKRBNOST

- Krepitev kratkih lokalnih oskrbnih verig.
- Večanje deleža urbanega kmetijstva.

PREHOD V KROŽNO GOSPODARSTVO

- Zmanjševanje porabe naravnih virov.
- Naraščanje deleža predelave, ponovne rabe in souporabe.

OZELENITEV INDUSTRIJE

- Spodbujanje optimizacije tehnoloških procesov in učinkovite rabe energije.
- Spodbujanje inovacij.

KREPITEV TRAJNOSTNE MOBILNOSTI

- Nadaljnje povečevanje deleža pešcev in kolesarjev ter uporabnikov javnega prometa.
- Ogljično nevtralna vozila javnega potniškega prometa do leta 2030 (elektrika, vodik, biometan).

URBANA DIGITALNA PLATFORMA

- Vzpostavitev platforme za razvoj inovativnih digitalnih rešitev, prenos znanja in aktivno komunikacijo z vsemi deležniki.

V 100 izbranih mestih živi 12 % prebivalcev Evropske unije.

Danes kar 75 % Evropejcev živi na urbanih območjih, mesta pa globalno porabijo 75 % naravnih virov ter proizvedejo 50 % vseh odpadkov in 60–80 % emisij toplogrednih plinov.

Največ emisij CO₂ v Ljubljani ustvarijo sektorji energetika, promet, industrijski procesi, odpadki in kmetijstvo.

E-volucija mestnega prometa

Na letošnji konferenci o e-mobilnosti v občinah je bila Ljubljana že drugič izbrana za najboljšo e-mobilnostno mesto v Sloveniji. To dokazuje, da je s spodbujanjem in omogočanjem električne mobilnosti resnično na pravi poti k okoljsko manj škodljivemu, energetsko učinkovitejšemu, prostorsko manj potratnemu ter zdravju in mestu prijaznejšemu prometnemu sistemu. Meščankam in meščanom so na razpolago najrazličnejša vozila na električni pogon, pred kratkim pa so se jim pridružili še e-skiroji ponudnika Go Giro.

MINA MOKAR

Električni skiroji so med domačini in obiskovalci mesta vse bolj priljubljeni. »E-skiroje smo začeli izposojati sredi avgusta lani. V prvih 14 dneh je bilo izposoj že 300, do konca leta pa skupaj več kot 15.000,« so nekaj številkananizali na Javnem zavodu Turizem Ljubljana. O novincih na električnem omrežju so dodali: »Obiskovalci Ljubljane lahko z njimi aktivno in trajnostno spoznavajo mesto in njegovo okolico. Poleg izposoje jim ponujamo tudi posebna doživetja na e-skirojih. Zanje smo pripravili tri različna vodenja: Ljubljanska foto tura, Ljubljana za mlade (in mlade po srcu) ter Ljubljana in brezčasna Plečnikova zapuščina.« Koliko e-skirojev pod okriljem ponudnika Go Giro potuje po Ljubljani? V TIC na Adamič-Lundrovem nabrežju 2 jih je na voljo osem, pred ljubljanskimi hoteli pa že več kot 40.

Souporaba avtomobilov je v večjih mestih sveta že povsem ustaljena navada. Uporabniki se zanjo odločajo, ker ne vidijo razloga, da bi plačevali visoke stroške avtomobila,

če ga potrebujejo samo občasno, veliko pa jih ima v mislih tudi odtis, ki ga puščajo v okolju. Naše mesto je sodobna prestolnica, ki tak način mobilnosti z veseljem podpira, zato si lahko električne avtomobile znamk BMW, Volkswagen, Renault, Fiat in Smart že nekaj let izposojamo pri ponudniku Avant2Go. Z istoimensko aplikacijo lahko uporabniki poiščejo razpoložljiva vozila v svoji bližini, jih rezervirajo in plačajo najem. Kot nam je pojasnil Matic

Sopotnik z oddelka za gospodarske dejavnosti MOL, je v vozniki park Avant2Go vključenih že 212 vozil na električni pogon. To priročno obliko e-mobilnosti smo v Ljubljani dobili pod okriljem projekta Zelena prestolnica Evrope 2016.

Elektrika poganja tudi vozila Kavalir, ki so tudi že zaščitni znak Ljubljane. Starejše, gibalno ovirane in popotnike s prtljago brezplačno prevažajo po mestnem središču, ki je zaprto za promet, in pokopališču Žale.

URBANOVA POT PO MESTU

Električni turistični vlakec Urban vozi vse dni v letu. V poletni sezoni prvo vožnjo začne ob 9.30, zadnjo pa ob 20.00. Svojo krožno pot, ki traja uro in 15 minut, začne na Stritarjevi ulici v bližini Mestne hiše, od koder se povzpne na Ljubljanski grad. Obiskovalce nato popelje po nabrežjih Ljubljane, prek Trnovskega pristana skozi središče sodobne Ljubljane, mimo Opere, Moderne galerije in Prešernovega trga, nato pa čez Tromostovje nazaj na izhodiščno točko. Cena vozovnic, ki jih lahko kupite pri vozniku vlakca, v LPP Potniškem centru na Slovenski cesti 56, v TIC na Adamič-Lundrovem nabrežju 2 ali na spletni strani visitljubljana.com, je od šest do osem evrov.

Lani se jim je v sklopu projekta TRIBUTE (inTegRated and Innovative actions for sustainable Urban mobility upgradE) pridružil še Klinko kavalir, ki vozi na območju Univerzitetnega kliničnega centra in Onkološkega inštituta.

Tu pa še ni konec našega električnega voznega parka, saj se domačini in obiskovalci po mestnih ulicah od leta 2016 lahko zapeljejo tudi s priljubljenim električnim vlakcem Urbanom. Ta je že svoje prvo leto na krožno

pot, posejano z najpomembnejšimi mestnimi znamenitostmi, popeljal 17.000 potnikov.

In zakaj so električna vozila tako pomembna za zeleno prihodnost Ljubljane? Kot je zapisano v Strategiji o elektromobilnosti v MOL, so takšna vozila »idealna za uporabo v mestnem okolju, kjer so hitrosti nizke in se med vožnjo pogosto ustavljamo. Najpomembnejša učinka elektromobilnosti sta odprava cestnega hrupa in zmanjšanje zdravju škodljivih trdnih delcev in ostalih onesnaževal v zraku.«

Poleg javnih električnih prevoznih sredstev pa se vse več meščanov po zasebnih in poslovnih opravkih vozi s svojimi električnimi avtomobili. »Na javnih površinah so postavljene polnilnice za električna vozila, med službenimi vozili mestne uprave in javnih podjetij MOL pa poleg drugih do okolja prijaznih vozil uporabljamo tudi električna vozila,« so na MOL dodali še en zanimiv košček v zgodbo o električni floti, ki se v vse večjem številu vozi po cestah prestolnice.

Festival, ki ni nikoli utihnil

Poletje je v vsakem mestu poseben čas. Ljubljana ni glede tega nobena izjema. Večina kulturnih ustanov zapre svoja vrata, meščanke in meščani se odpravijo na dopust, po mestnih ulicah se sprehajajo turisti. Včasih se zdi, da se življenje ustavi ali pa vsaj upočasni. Kako naj mesto živi svojo počasnost?

BOŠTJAN NARAT

Počasnost se zdi blizu dolgočasju. A poletna Ljubljana ni takšna. Eden glavnih razlogov, da so poletja v našem mestu zadnja desetletja počasnija, a vse prej kot dolgočasna, je Ljubljana Festival. Prvega je organiziralo Turistično društvo Ljubljana leta 1952, tudi z željo zapolniti poletno praznino. Zastavljen je bil relativno neambiciozno na križišču kulture in turizma ter z željo, da se v glavnem mestu poleti vendarle nekaj dogaja. V prvih letih se je najprej kot Turistični teden, nato pa že kmalu pod imenom

Festival Ljubljana odvijal na ulicah, v parku Tivolij in na Trgu francoske revolucije, dokler ni padla ideja o preureditvi Križank. Južni del nekdanjega samostanskega kompleksa viteškega reda križnikov, ki je bil leta 1955 pod umetniškimi vodstvom Jožeta Plečnika spremenjen v amfiteater, je kmalu prevzel vlogo osrednjega festivalskega prizorišča. Prvo desetletje je prireditve pogosto preganjal dež, leta 1966 pa so Križanke dobile pomično streho in organizatorji so od takrat naprej lahko neko opazovali sproščeno ter brez strahu.

Zadnjih 30 let je umetniški vodja in direktor festivala, ki zdaj nosi ime Ljubljana Festival, Darko Brlek. V tej vlogi je bil tudi leta 2016, ko je streha ob praznovanju svojega abrahama klecnila pod težo spomladanskega snega. Za šest let se je glavno festivalsko prizorišče preselilo na Kongresni trg, ki je sicer zahtevna lokacija, predvsem z vidika akustike in zagotavljanja tišine, nedvomno pa ima svojo čarobno kuliso in tudi nekaj praktičnih prednosti – naraven padec terena, zaradi katerega je pogled z vseh sedišč avditorija enako lep, in velikost, ki je omogočala izvedbo prireditev tudi med epidemijo. 70 let pomeni tudi 70 izvedb festivala, ki ni, kot poučarja Darko Brlek, nikoli utihnil.

Letos se osrednje festivalsko dogajanje po nekaj letih vrača v Križanke, ki so pred kratkim dobile novo, fiksno streho. Ta je ognjeni krst doživela 9. maja, na dan Evrope, ki je tudi dan Ljubljane. Na odru Plečnikove mojstrovine pa bodo čez poletje med drugimi nastopili baritonistični super zvezdnik Plácido Domingo, Béjart balet iz švicarske Lozane, Laibach s simfoničnim orkestrom RTV Slovenija, baletni ansambel SNG Maribor pod vodstvom Edwarda Cluga z baletoma Svatba & Posvetitev

pomladi Igorja Stravinskega ter Vlado Kreslin z Malimi bogovi in Beltiško bando. Prisluhnili bomo lahko glasbi iz muzikala Zgodba z zahodne strani in režiji koreografa Mykala Randa in izvedbi Simfoničnega orkestra RTV Slovenija ter za zaključek križevniškega dela festivala obiskali jubilejni gala koncert Slovenskega okteta, ki prav tako kot festival letos praznuje 70. rojstni dan. Žanrska raznolikost, ki že leta več kot uspešno sobiva pod dežnikom ključne programske zaveze – vrhunske kakovosti.

Da, Križanke imajo novo streho, a so še vedno na prostem, zato drugo, prav tako pomembno prizorišče ostaja Gallusova dvorana Cankarjevega doma. Predvsem za tiste koncerte in dogodke, ki zahtevajo absolutno tišino. Tudi tu je seznam nastopajočih impresiven: sopranistka Ana Netrebko, mezzosopranistka Elina Garanča, violinist Julian Rachlin, dirigent Riccardo Muti, igravec John Malkovich, Londonski kraljevi filharmonični orkester, tenorist Juan Diego Flórez, pianistka Hélène Grimaud in pianist Lang Lang ter Dunajski filharmoniki – to je samo nekaj imen in zasedb, ki bodo letos stopili na oder največje dvorane našega osrednjega kulturnega hrama. Umetnice in umetniki, ki pričajo, da je Ljubljana Festival v 70 letih postal eden največjih tovrstnih festivalov v Evropi.

Seveda pa se ne dogaja samo v Križankah in Gallusovi dvorani. Tu so mojstrski tečaji, otroške in mladinske delavnice, mednarodna likovna akademija, Ljubljana Festival na Ljubljani in še mnogo več. Novost je prvo mednarodno

klavirsko tekmovanje, za katero trenutno zbira prijave na spletni strani ljubljanafestival.si. Zgodilo se bo marca 2023, predsednica desetčlanske žirije pa bo naša svetovno znana pianistka Dubravka Tomšič Srebotnjak. Tudi tako se Ljubljana Festival zrašča z mestnim tkivom in barva kulturno krajino prestolnice. Ne samo poleti.

Koncerti resne in popularne glasbe, gledališke, operne ter plesne predstave, muzikali – na prireditvah, ki si jih v povprečju letno ogleda več kot 60.000 ljudi, se predstavlja 4000 umetnic in umetnikov iz več kot 40 držav. Brlek pravi, da meščanke in meščani celo prilagajajo svoje počitnice programu festivala. Menda pa ne samo oni, prireditve obiskujejo ljudje iz vse Slovenije ter tudi iz avstrijske Koroške, Furlanije – Julijske krajine, Zagreba in Istre – bazen potencialnih obiskovalk in obiskovalcev tako šteje pet milijonov ljudi. In tu so še gostje, ki jih je pot pripeljala iz bolj oddaljenih krajev Evrope in sveta. Nekateri pridejo pogledat Ljubljano in se bolj po naključju ustavijo še na festivalu, drugi pa v glavno mesto Slovenije pridejo posebej zaradi festivalskih prireditev. Kulturni turizem je izjemno hitro razvijajoča se kulturna, turistična in gospodarska panoga, Darko Brlek pravi, da se vložki vanj povrnejo tudi štirikratno. Če so torej komu umetniški in vsebinski argumenti premalo – brez skrbi, obstajajo tudi ekonomski in finančni.

Kako torej mesto danes živi svojo poletno počasnost? Zelo dobro in predvsem prav nič dolgočasno, tudi z Ljubljana Festivalom in zaradi

1 Ljubljana Festival v mesto privablja obiskovalce in umetnike z vsega sveta. Med najslavnejšimi gosti iz njegove zgodovine lahko omenimo Macea Parkerja, Zubina Mehto, Ano Netrebko, lorda Jehudija Menuhina, Gilberta Gila, Ennia Morriconeja, Kraljevi filharmonični orkester iz Londona, Akademski državni Bolšoj teater iz Rusije, Filharmonični orkester milanske Scale in znamenito gledališko skupino La Fura dels Baus, ki je s predstavo Sfera Mundi odprla 66. Ljubljana Festival.

2 Poleg festivalskega jubileja letos zaznamujemo še eno obletnico. Leta 1992, torej pred 30 leti, se je zavodu Festival Ljubljana kot umetniški vodja pridružil Darko Brlek, ki je od leta 1995 tudi direktor tega javnega zavoda pod okriljem MOL.

3 Na odprtju 67. Ljubljana Festivala so v uprizoritvi Verdijeve opere Aida, ki jo je v koprodukciji Slovenske filharmonije, SNG Maribor in HNK Split režiral Dražen Sirišević, nastopili tudi lipicanci.

4 Našo največjo poletno prireditev poleg domačih gledalcev vsako leto obiščejo tudi tuji ljubitelji glasbe, gledališča in plesa, zato je to izvrstna priložnost, da se jim predstavijo slovenski umetniki. Na 65. Ljubljana Festivalu je skupina Marko Hatlak & FUNtango nastopila z istrskim kantavtorjem Iztokom Mlakarjem.

njega. In ne, Ljubljana Festival že dolgo ni več samo Ljubljana. Je pa Ljubljana zaradi njega še za nekaj odtenkov lepša, prijetnejša, vsebinsko bolj polna in prepoznavna ter opazna na mednarodnem zemljevidu.

Program jubilejnega 70. Ljubljana Festivala si lahko ogledate na spletni strani ljubljanafestival.si, kjer lahko kupite tudi vstopnice.

ANDRAŽ KAJZER
umetniški direktor festivala MENT

Iz Ljubljane v svet

Kako z bendom iz Ljubljane? Pogosto vprašanje. Pa ne, da se glasbeniki ne bi znašli. Mnogi polnijo ljubljanska prizorišča, pa tudi tista po vsej Sloveniji. Preboj med širše občinstvo zagotovo ni lahek, Slovenija pa je specifičen majhen trg. Tako se mnogi najprej poskušajo uveljaviti lokalno, nabrati kilometrino in uspeti znotraj meja države. Nato pa se nekateri znajdejo pred izzivom tujine. Še prej meje občutijo nišni izvajalci, ki pa imajo pogosto v tujini tudi precej prednosti — hitreje se spopadejo s tujimi odri in tam lažje najdejo svojo sceno, medije in sorodne izvajalce.

Splet vsem akterjem delo precej olajša. Iskanje kontaktov, raziskovanje in izobraževanje so le nekaj klikov stran. Informacijski kanali so hitrejši, a medtem ko je v lastnem mestu, na domačem terenu, precej lažje najti svoj prostor pod soncem in nagovoriti občinstvo, si čez mejo znova na točki nič. Mnogi poskušajo tujino okusiti skozi nastope, vendar se je treba zavedati, da je za vsakim

potrjenim koncertom precej dela in kup neodgovorjenih e-sporočil. Organizacija poti, kaj šele večdnevne turneje, je komunikacijski in organizacijski zalogaj ter večji finančni izziv. Brez povpraševanja bo izvajalec težko napolnil tuje prizorišče, zato se zdi smotrno najprej vložiti v promocijo. V tem primeru se je lažje fokusirati na določen trg, ki je še ena ključna odločitev.

Odlična priložnost za predstavljanje v tujini so festivali, kjer pa je povpraševanja za nastope ogromno. Organizatorji imajo veliko izbiro in ta je zagotovo lažja, če bend doživijo v živo. Prav take stvari olajšajo showcase oziroma predstavitveni festivali. Ti so vseh možnih oblik – od manjših, bolj regionalnih do največjih, kjer se delegati štejejo v tisočih, nastopi pa po več sto zasedb. MENT Ljubljana v tej družini evropskih predstavitvenih festivalov velja za manjšega, udobnega, dovolj velikega, da privlači kakovostne delegate, a je hkrati dostopen vsem. Pogosto je prvi stik s tujino za mlade domače izvajalce, ki lahko ob tej priložnosti v udobju domačega klubovja in pred domačim občinstvom predstavijo svoje delo, hkrati pa se na konferenci izobražujejo in spoznavajo z mednarodnimi akterji.

Da bi naši bendi tovrstne festivale kar najbolje uporabili, pri tem pogosto sodelujemo tudi s SIGIC-em (Slovenski glasbenoinformacijski center) in njihovo znamko Music Slovenia. Tako smo s platformo MENT našli že več kot 170 nastopov slovenskih izvajalcev na dogodkih v tujini. Od Rusije do Nizozemske, od Makedonije do Estonije. Prav te dni na odmevnem Tallinn Music Weeku nastopata mlada raperka Sahareya in kvartet Ulele. Ti dogodki so predvsem orodje vseh udeležencev in le eden od korakov v morebiti dolgotrajni karieri izvajalca. Največkrat tam bendi dobijo prve odzive mednarodnih medijev, vabila na nove nastope, spoznajo potencialne sodelavce v drugih državah, izmenjajo izkušnje z nastopajočimi in nase opozorijo zainteresirano javnost.

Naslednja postaja za nove bende je MENT. Ta bo letos prvič zaživel v skrajnem poletni (8.–10. junij) mednarodni ediciji. Prvič se bosta ustaljenim prizoriščem od Kina Šiška do Metelkove priključila

Cankarjev dom s kar tremi dvoranami in novonastali klub Zorica na Kersnikovi ulici 4. Prvič bo še več MENT-a v samem centru mesta. Naš zimski festival se torej vrača v polnem zamahu, s poletno frizuro, pripravljeno, da plodovito domačo glasbeno sceno predstavi svetu in novo tujo domačim glasbenim zanesenjakom. Predvsem pa je enkratna priložnost, da vprašate: Kako z bendom iz Ljubljane?

MENT LJUBLJANA V DRUŽINI EVROPSKIH FESTIVALOV VELJA ZA MANJŠEGA, UDOBNEGA, DOVOLJ VELIKEGA, DA PRIVLAČI KAKOVOSTNE DELEGATE, A JE HKRATI DOSTOPEN VSEM.

BOGDAN BENIGAR
programski vodja festivala Druga godba

Festival, ki v mesto pripelje svet

Druga godba se po treh letih vrača v majski termin in enotedenski koncept z domačimi in evropskimi premierami in povratniki, ki so od svojega prvega nastopa v Ljubljani dosegli sloves najboljših. Festival ponuja šest koncertnih večerov na šestih notranjih in zunanjih prizoriščih z glasbeniki, ki prihajajo iz 11 držav s petih celin.

Letošnji izbor je potekal na različnih koncih sveta, predvsem na sejmu World Music Expo v Portu, kjer sem videl Rodriga Cuevasa in Bab L'Bluz, najbolj nevsakdanje pa je bilo srečanje z Argentinko Juano Aguirre. Prvi kontakt sem vzpostavil kar prek Instagrama, kjer je objavila posnetke s svojega prvenca. Poznal sem jo sicer iz benda Churupaca, a noben od običajnih načinov komunikacije ni prinesel uspeha. Instagram pa takoj.

Tudi sicer izbiram izvajalce za Drugo godbo po vseh mogočih kanalih. Pri končni odločitvi

najbolj zaupam svoji intuiciji in domišljiji. Vsak bend, ki ga slišim ali vidim, namreč takoj vizualiziram na različnih prizoriščih v Ljubljani in hkrati tudi postavim v festivalski koncept, kjer v enem večeru nastopi več izvajalcev. Vrtni red mi je takoj jasen in pri teh zadevah nisem naklonjen sugestijam programskega odbora.

Tako kot mnogi promotorji, imam tudi jaz pri agencijah svoje favorite. Ne gre toliko za to, da bi izbiral najbolj znana imena, ampak za zaupanje, da bo vse dogovorjeno izpeljano na najboljši ravni. Agenti morajo s svojimi glasbeniki ravnati, kot da bi bili njihovi otroci, promotorji pa jih moramo sprejeti kot učitelji v šoli in poskrbeti, da bodo med gostovanjem dobili hrano, spremstvo, učne pripomočke in da bodo opravili domačo nalogo z odliko. Domača naloga je seveda nastop pred ljubljanskim občinstvom, kar je končni cilj vseh vpletenih. Zadovoljno občinstvo.

Del koncerta je tudi druženje glasbenikov z občinstvom. Nekateri so znali iz tega narediti poseben dogodek. Kot Taraf de Haidouks, romski bend iz Romunije, ki je občinstvu po koncertu prodal sto kaset s posnetkom njihovega koncerta. A na kasetah ni bilo prav nič muzike. Podobnih zgodbic se je v 30-letnem programiranju Druge godbe nabralo za kakšno zbirko kratkih zgodb, ki bo morda nekoč celo ugledala luč sveta.

Drugo godbo mnogi vidijo kot festival etno glasbe. To je povezano s programom, ki se je uveljavil v devetdesetih letih. Njegovo vodenje sem prevzel leta 1993 in že takrat vedel, da lahko prireditelj postane ena najbolj prepoznavnih v Evropi z vključitvijo v mednarodno mrežo festivalov FWMF – Forum of Worldwide Music Festivals. Festival je zaslovel, ko so Ljubljano prve obiskali zvezdniki The Roots, Salif Keita, Cesaria Evora, Youssou N'Dour, Afro Cuban All Stars, Khaled, Gotan Project, Madreus in mnogi drugi. Vendar nikoli ni pozabil na svojo izvorno sporočilo – predstavljanje tradicionalnih in popularnih glasb z vsega sveta, vključno z novim jazzom, improvizirano glasbo in že uveljavljenimi glasbenimi zvrstmi, kot so alter rock ali pa reggae in hip hop, ki sta slovenski krst doživela prav na Drugi godbi.

Danes je Druga godba več kot le mednarodni festival. Sodelujemo z različnimi akterji in tudi mesti v Sloveniji. Pred leti smo gostovali v Piranu, tik pred epidemijo še v Mariboru,

kjer se letos Druga godba predstavlja z večerom na festivalu Lent. A tudi v Ljubljani se ponudba Druge godbe širi. Sodelovanje s festivalom MENT, s katerega bodo na odru Druge godbe nastopili štiri izvajalci, je gotovo sporočilo vsem posrednikom kulture, kako producirati kulturne dogodke v korist občinstva.

Druga godba po Drugi godbi in Mentu ne bo odšla na počitnice. S Kinodvorom je pripravila odlično ciklo glasbenih dokumentarcev, ki se bo začel 23. junija in bo v štirih večerih potekal do 30. avgusta. Medtem pa bo začela tudi koncertni ciklo Sogodbe, in to kar z letošnjo grammy nagrajenko, pakistansko pevko Arooj Aftab, 9. avgusta.

Druga godba prebivalkam in prebivalcem Ljubljane in vsem, ki jo obiščejo, odpira okno v boljši svet. V svet, ki ga lahko vidimo in slišimo drugače in ki nam v vsakodnevno življenje prinaša nova spoznanja ter zavedanja o planetu prek najbolj univerzalnega sporočila – glasbe, ali bolj natančno, drugih godb.

DRUGA GODBA PREBIVALKAM IN PREBIVALCEM LJUBLJANE IN VSEM, KI JO OBIŠČEJO, ODPIRA OKNO V BOLJŠI SVET.

Mnenja avtorjev ne izražajo nujno stališča MOL in uredništva glasila Ljubljana.

V osemdesetih letih prejšnjega stoletja je Kavarna Union preživela tudi svojo divjo puberteto. Bila je članica tako imenovane punk transverzale ter prostor radikalnih misli in večerov. Ker je bila kavarna odprta za vse novo in mlado, je postala stičišče generacij. Vsi so bili enako dobrodošli, se dobro počutili in spremljali bogat kulturni program, ki so ga ustvarjali kar sami.

Svetovljanska kavarna

MANCA KRNEL

Več kot 115 let, mnogo družbenih pre-mikov, le eno neobhodno stičišče kulturnikov, en prostor mnogih plodovitih razprav. To je Kavarna Union. Letošnjo pomlad se je prerodila v prenovljeni secesijski podobi, odlično pripravljena spisati novo poglavje sodobne zgodovine.

Kavarna Union je bila že od odprtja davnega leta 1905 prijubljeno zbirališče Ljubljancank in Ljubljancanov. Skozi celotno 20. stoletje so vanjo redno zahajali znani intelektualci, umetniki

in boemi. Nikjer ni kultura tako polna sočnih zgodb in viharnih človeških usod kot prav v primeru kavarniške kulture. Naj gre za rimski ali pariški café, za dunajski kaffeehaus, berlinsko kneipe ali londonski coffee house, vsepovsod so kavarne prostori srečanja, razprave, pretoka informacij, številnih zabavnih in provokativnih izmenjav. Enako velja za ljubljansko secesijsko Kavarno Union, kamor so gostje pod visoke stropne hodilji prebrat časopise, debatirat, igrati šah in biljard. Veljala je za tiho in umirjeno intelektualno okolje. Del te bogate kulture so s prenovno želeli obuditi in v ljubljanski vsakdan vrniti meščanski utrip. Prenovljena Kavarna Union se lahko pohvali z ubrano mešanico tradicionalnega kavarniškega vzdušja in sodobne

kavarniške etikete, ki zajema vrsto pri-ložnosti za druženje.

Po vzoru svetovnih staromeščanskih kavarn poleg slaštinskih unionskih sla-dic po novem ponujajo tudi zajtrke, brunche, kosila in večerje. Kavarna bo odprta vsak dan od jutra do poznega večera. Kot zaj-trkovalnica služi hotelu Union, zato se bodo Ljubljancanke in Ljubljancani tu srečevali s hotelskimi gosti z vsega sveta in obratno. Kavarna Union razume vse in gostom vseh vrst želi mnogo plodovitih izmenjav. Novost v kavarni je tudi način strežbe, ki odseva višjo raven ponudbe. Jediti postrežejo na pre-stižnem porcelanu Rosenthal v vsemi dodatki in s srebrnino, ki pogrinjke naredijo popolne, gostom pa vzbujajo občutek gosposkosti.

Če si želite v kavarni zagotoviti svojo mizo, imate na voljo možnost rezervacije. Naj bo to popoldanski čaj, intimna večer-ja v dvojce ali preprosto steklenica nečesa slastnega, izjemna kavarniška postrežba in živahno okolje vsakič ustvarita pridih unionske čarovnije.

KAVARNA UNION

LPP 1, 2, 3, 6, 9, 11, 14, 18, 19,
27 – postajališče Ajdovščina
LPP 5, 13, 20 – postajališče
Dalmatinova

BICIKELJ – Miklošičeva cesta
20, Prešernov trg 6

Vključevanje oseb s posebnimi potrebami v vsakdanje življenje in delo spodbuja njihovo samostojnost in ustvarjalnost, obenem pa bogati tudi družbo, ki je tako bolj vključujoča in trdneje povezana. To je tudi poslanstvo Želve, podjetja za usposabljanje in zaposlovanje invalidov. Pobudo za njegovo ustanovitev je leta 1991 dala Zveza Sožitje, ki jo sestavljajo slovenska društva za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju. Sprva je zaposlovalo pet mladostnikov z lažjo duševno motnjo, ki drugje niso dobili službe, danes pa je Želva srednje veliko podjetje, ki zaposluje približno 300 oseb.

»Dajemo si toplino in srčnost ter spodbujamo pozitiven odnos do življenja. Z drugačnim delom prispevamo k večji raznolikosti naše družbe,« nam je povedala direktorica

obleko ali poročno obleko, kakršne nima nihče drug? Ukrojili in sešili vam jo bodo v Želvini šiviljski delavnici, ki deluje že od ustanovitve podjetja. Mojstre šivilje poleg delovnih in zaščitnih oblačil ter oblačil po meri izdelujejo lastno linijo zelo mehkih in prijetnih igračk, h katerim se zelo radi stisnejo naši malčki.

Želvin kolektiv sestavljajo tudi socialni delavci, delovni terapevti, pedagogi, medicinske sestre, varuhi in drugi strokovnjaki s področja socialnega varstva, ki skrbijo za vključenost uporabnikov v delovno in družbeno okolje. Ti imajo na voljo možnost bivanja v bivalni skupnosti, kjer jim pomagajo pri osebnosti rasti in samostojnosti, ob ekonomski varnosti in celostni oskrbi pa jim zagotavljajo tudi dostojne življenjske

A zagotavlja odlične rezultate. Naša storilnost se meri v presežkih, naši dosežki pa so odsev skupnega dela,« zadovoljno poudarja Mira Potokar.

Podjetje Želva že vrsto let marljivo vzdržuje zelene površine v Ljubljani. Zelo so ponosni na vzorno urejeno Pot spominov in tovarštva (PST), ki je največja parkovna površina v mestu. Želvini zaposleni tam kosijo travo, skrbijo, da so vsi stebrički in oznake na svojem mestu, po predpisih spomeniškega varstva pa vzdržujejo tudi drevoorde ob poti.

»Ljubljancani so lahko brez skrbi za PST,« zatrjuje direktorica Želve in dodaja, da se z enako zavzetostjo lotevajo tudi drugih opravil, ki so potrebna za urejeno podobo mesta. To dokazuje tudi certifikat

Direktorica Želve Mira Potokar se je v tem podjetju zaposlila leta 1996. Pri iskanju možnosti za usposabljanje in zaposlovanje oseb s posebnimi potrebami se pogosto srečuje z ovirami in izzivi, a ji energije za njihovo premagovanje nikakor ne zmanjka.

Kako se je začela vaša zgodba v podjetju?

V Želvo sem prišla po naključju. V časopisu sem videla objavo, da iščejo nekoga, ki bi bil sposoben vzpostaviti in voditi računovodstvo za majhno, a že takrat zelo razvejeno podjetje. Naj omenim, da je Želva že takrat upravljala stavbe v Ljubljani. Začetki res niso bili enostavni, prišla sem v majhno podjetje, že vnaprej je bilo jasno, da se moraš znati sam, brez ustrezne kadrovske zasedbe, pa tudi prostorska stiska je bila velika. Priznam, da sem v prvih letih večkrat razmišljala o odhodu, a je prevladala želja po tem, da kljub vsemu postavim stvari tako, kot se mi zdi prav. Zato sem ostala. In ni mi žal.

Kaj vas je skozi čas pri Želvi najbolj presenetilo?

Presenetil me je razvoj podjetja, ki je iz majhnih invalidskih delavnic prerasel v velik poslovni sistem s 300

zaposlenimi. V vseh panogah, s katerimi se ukvarjamo, lahko konkuriramo tudi najboljšim, storitve pa ponujamo tudi najzahtevnejšim naročnikom na območju celotne Slovenije. Želva je v našem prostoru edinstvena, z eno besedo drugačna. Tu ni podjetja, s katerim bi se lahko primerjali. Smo podjetje, ki skrb za invalide postavlja na prvo mesto.

Kaj imate pri svojem delu najraje in na kaj ste kot direktorica najbolj ponosni?

Če vse drugo odmislim, je zagotovo empatija do ljudi, ki so drugačni in nekako izrinjeni na rob družbe, tista, ki me je zadržala v Želvi. Predvsem sem ves čas sebi in družbi želela dokazati, da tudi takšne osebe zmorejo in hočejo delati, če so le ustrezno sprejete in motivirane. Hvaležna in ponosna sem, da lahko vodim tako veliko in drugačno podjetje, kar je zelo zahtevno tako z vidika organizacije kot tudi vodenja.

Z delom do samostojnosti

ALENKA KLUN

Mira Potokar, ki je kot najpomembnejši dosežek 30-letnega delovanja postavila Želvin največji kapital, torej njihove zaposlene.

Veliko prebivalcev Ljubljane Želvo prepozna po imenu na mesečni položnici za upravljanje stanovanjskih in poslovnih stavb. Njeni zaposleni vodijo knjigovodstvo in pripravljajo obračune stroškov, skrbijo pa tudi za košnjo trave, obrezovanje grmov in dreves, čiščenje jesenskega listja ter urejanje parkov in drugih javnih površin. Pleskajo stanovanja, pisarne in skupne prostore ter pomagajo pri selitvah. V mizarski delavnici natančno in kakovostno po meri izdelujejo otroške sobe, kuhinje, omare in pisarniško pohištvo. Iščete izvirno maturantsko

PODJETJE ŽELVA ŽE VRSTO LET MARLJIVO VZDRŽUJE ZELENE POVRŠINE V LJUBLJANI.

razmere. V podjetju deluje še center zaposlitvene in poklicne rehabilitacije, ki osebe s posebnimi potrebami usposablja za delo, jim pomaga prepoznavati osebne potrebe in se enakopravno vključevati v družbo.

»Za invalidska podjetja je situacija na trgu pogosto težja v primerjavi s konkurenco. Zaposlujeamo namreč invalide in druge težje zaposljive osebe, zato je drugačna tudi naša ponudba,« opozarja sogovornica. Tako kot so raznolike njihove dejavnosti, so raznoliki tudi njihovi poslovni partnerji. Posamezniki, podjetja, institucije javne uprave in celo nekatera ministrstva z naročilom pri Želvi dobijo kakovostne storitve in izdelke po konkurenčnih cenah, lahko pa se pohvalijo tudi z odgovornim delovanjem v družbi, katere polnopravni člani so tudi osebe s posebnimi potrebami. »Trajnostno sodelovanje na področju socialne ekonomije zahteva dodatno načrtovanje, dobro organiziranje in stalno spremljanje našega dela.

zaupanja vreden upravnik, ki jim ga je od leta 2017 dalje za dobro upravljanje stavb podelila Gospodarska zbornica Slovenije.

Iskanje virusov v odpadnih vodah

Odpadne vode, ki se po kanalizacijskem sistemu iz gospodinjstev zbirajo v čistilnih napravah in na katere običajno pozabimo v trenutku, ko zapremo pipo ali potegnemo vodo na stranišču, vsebujejo številne informacije o naših življenjskih navadah in zdravju. V ljubljanskih odpadnih vodah raziskovalci Nacionalnega inštituta za biologijo (NIB) že ves čas epidemije sledijo virusu SARS-CoV-2 in njegovim različicam. Kako?

KATARINA BAČNIK

Spremljanje virusa SARS-CoV-2 v odpadni vodi se izvaja v sedmih slovenskih čistilnih napravah. Največje vzorčno mesto je ljubljanska čistilna naprava. Takšen pristop, imenovan epidemiologija odpadne vode, je eden izmed načinov spremljanja epidemije ter dopolnjuje podatke o okuženih in stanju v bolnišnicah. Če bi testiranje ljudi opustili, bi bil ta pristop

cenovno ugoden način napovedovanja vnovičnega pojava virusa oziroma novih različic. »Večletni razvoj metod in odkrivanje virusov v različnih vodnih telesih sta nam omogočila, da smo lahko monitoring vzpostavili med prvimi na svetu ter pomagali evropski komisiji oblikovati strategije in priporočila na tem področju, kar je jasen primer, kako pomemben je razvoj

znanosti, da se lahko odziva na aktualne izzive v družbi,« je povedala direktorica NIB prof. dr. Maja Ravnikar.

Analize odpadne vode dajo vpogled v zdravstveno stanje celotne populacije, hkrati pa omogočajo anonimnost posameznikov. V vodi lahko odkrivamo zdravju škodljive mikroorganizme, vključno z bakterijami in virusi, ki se izločajo z blatom okuženih posameznikov. Z analizo odpadnih voda lahko tudi ocenimo uporabo različnih zdravilnih učinkovin in psihoaktivnih substanc. Spremljanje uživanja drog je v javnosti bolj poznana uporaba epidemiologije odpadnih voda, ki se že izvaja po svetu in pri nas. Vse bolj pomembno pa postaja tudi spremljanje izpostavljenosti različnim onesnaževalom, kot so pesticidi in hormonski motilci.

Trenutno na NIB spremljajo koncentracije virusa na sedmih čistilnih napravah, za Ljubljano, Domžale in Kamnik, Kranj, Koper, Velenje in Šoštanj, Celje ter Maribor, kar skupno zajame več kot pol milijona prebivalcev Slovenije, rezultati pa so v zadnjih dveh letih pokazali dobro ujemanje med številom

okuženih in koncentracijami virusa v odpadnih vodah. Monitoring odpadnih voda se je tako pri nas kot v številnih državah po svetu izkazal kot učinkovito epidemiološko orodje, ki poleg spremljanja trendov omogoča tudi zaznavanje različic SARS-CoV-2, pri čemer z analizo enega vzorca pridobimo širšo in natančnejšo sliko o deležu skrb vzbujajočih različic, ki krožijo v populaciji. »Različice SARS-CoV-2 odkrivamo z uporabo metod sekvenciranja, s katerimi lahko zaznavamo genski material mikrobov, živali, rastlin in drugih živih bitij, ki so bila v stiku s preučevanim vodnim vzorcem,« nam je pojasnil vodja raziskovalne skupine na NIB dr. Denis Kutnjak.

Rezultati za čistilno napravo Ljubljana so februarja pokazali upadajoč trend koncentracij virusa. V zadnjih tednih rezultati meritev ostajajo relativno visoki, lahko jih primerjamo s koncentracijami novembra lani. To pomeni, da virus med ljudmi še vztraja in kroži, kar potrjujejo tudi klinična testiranja. V odpadni vodi trenutno prevladuje različica omikron, z naraščajočim deležem podrazličice omikron BA.2, katere delež trenutno že presega 80 odstotkov. Rezultati so predstavljeni na COVID-19 Sledilniku, na spletni strani NIB, vključujejo pa jih tudi v matematične modele napovedovanja poteka epidemije.

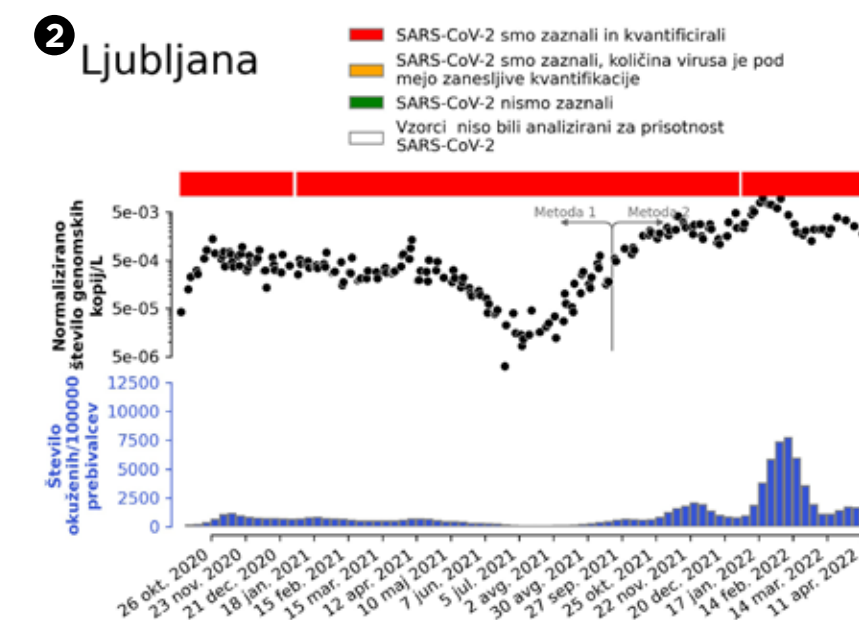
Monitoring odpadnih voda je torej dobra rešitev za dolgoročno spremljanje SARS-CoV-2. Kaj pa nam odpadna voda še lahko pove o Ljubljancih in njihovem zdravju? Z razvojem metod za namen sledenja epidemije koronavirusa se bomo lahko v prihodnosti hitreje odzivali na nove epidemije, hkrati pa stalno spremljali povzročitelje bolezni, na primer rotaviruse, noroviruse in proti antibiotikom odporne bakterije.

Rastlinski virusi

V odpadni vodi so tudi virusi, ki okužujejo rastline in povzročajo velike izgube v kmetijstvu. Na NIB so prvi pokazali, da so tudi po prehodu čistilne naprave v odpadni vodi ostali rastlinski virusi, ki so še infektivni, torej sposobni okužiti rastline in povzročiti bolezen. Z uporabo sekvenciranja virusnih nukleinskih kislin so zaznali 47 različnih vrst rastlinskih virusov, med njimi tudi takšne, ki predhodno v Sloveniji niso

bili opisani. Poleg rastlinskih virusov so v vzorcih odpadne vode zaznali tudi bakteriofage (viruse, ki zajedajo bakterije) in nekatere človeške viruse.

Prisotnost rastlinskih, živalskih in humanih virusov v vodi pomeni veliko tveganje za zdravje ljudi, živali in rastlin, ko odpadne vode recikliramo denimo za zalivanje rastlin, kar je razširjena praksa v številnih predelih sveta. Metode, ki so jih uvedli raziskovalci NIB, pa lahko uporabijo tudi za sledenje izvorom okužb v različnih vodnih vzorcih, vključno s pitno vodo.

1 Postopek koncentriranja vzorcev odpadne vode v laboratoriju pred določanjem koncentracije SARS-CoV-2.

2 Graf prikazuje prisotnost koronavirusa v odpadnih vodah iz Centralne čistilne naprave Ljubljana. S črnimi točkami so na grafu označene posamezne meritve, ki kažejo količino virusa SARS-CoV-2 v odvzetem vzorcu, normalizirano glede na fekalni indikator v odpadnih vodah (z normalizacijo je mogoče zmanjšati vpliv okoljskih sprememb, na primer močnih padavin, ki lahko vplivajo na rezultate meritev). Stolpični graf prikazuje aktivne primere okužbe z virusom SARS-CoV-2 v Ljubljani.

3 Odpadna voda se zbira in čisti na čistilni napravi.

4 Delo v molekularnem laboratoriju na Nacionalnem inštitutu za biologijo.

Boj proti invazivnim tujerodnim rastlinam

Podobno kot druga mesta se tudi Ljubljana sooča s problematiko širjenja invazivnih tujerodnih rastlin. Te vplivajo na upadanje biotske pestrosti, povzročajo pa tudi gospodarsko in okoljsko škodo. Nekatere so škodljive za zdravje ljudi, saj lahko povzročajo alergije, kožne reakcije in vnetja. Predstavljamo invazivne tujerodne rastline, ki jih morajo po veljavni zakonodaji lastniki zemljišč obvezno odstranjevati. Z odstranjevanjem prispevamo k ohranjanju bogate biotske pestrosti našega mesta in omejujemo škodljivi vpliv na infrastrukturo.

ZALA STROJIN BOŽIČ IN BRANKA TRČAK

Vrste, ki jih je v okolje, v katerem prej niso obstajale, vnesel človek, imenujemo tujerodne. V naše kraje prihajajo na različne načine, številne pa je človek naselil namerno, da bi imel od njih korist. To so rastline za hrano (na primer krompir, paradižnik in koruza), krmne in medonosne rastline, okrasne rastline, grmi in drevesa. Te prispevajo k blaginji ljudi in brez njih si življenja skorajda ne moremo predstavljati.

A med tujerodnimi rastlinami najdemo tudi takšne, ki jih je človek nenamerno zanesel v novo okolje. Večina njih v novem okolju ne preživi, ker se nanj ne morejo prilagoditi, le redke pa so se sposobne ustaliti, se uspešno razmnoževati, razširjati in celo povzročati škodo na novoosvojenem

območju. Pravimo, da so takšne vrste invazivne tujerodne vrste. Invazivne tujerodne rastline so v svetovnem merilu že nekaj desetletij prepoznane kot eden najpomembnejših razlogov za upadanje biotske pestrosti.

V Ljubljani že od leta 2014 izvajamo družbeno odgovorno kampanjo Rokavice gor!, ki je namenjena izobraževanju meščank in meščanov o škodljivosti invazivnih tujerodnih vrst. Na vključevanju meščank in meščanov v reševanje problematike je temeljil tudi evropski projekt APPLAUSE, v okviru katerega smo razvijali nova orodja za prepoznavanje invazivnih rastlin, izobraževali ter raziskovali potencial predelave invazivnih tujerodnih rastlin v različne izdelke in vhodne surovine za industrijo.

AMBROZIJA ALI PELINOLISTNA ŽVRKLJA (*Ambrosia artemisiifolia*)
Čas cvetenja: julij-oktober
Rastišča: suha, z dušikom bogata zemljišča, cestni robovi, bližina ptičjih krmilnic, tudi njive
Odstranjevanje: Najučinkovitejša metoda je ročno puljenje rastlin do junija. Košnja je učinkovita le, če jo redno ponavljate, saj se rastline lahko obrastejo. Učinkovito je tudi kemično zatiranje s herbicidi. Herbicide lahko uporabljajo le osebe z vsemi potrebnimi potrdili in dovoljenji na način, ki ne škodi ljudem in okolju!

Kam z odstranjenimi rastlinami: Če rastline odstranite pred cvetenjem, jih lahko posušite in kompostirate. Cvetoče in plodeče rastline je treba oddati v sežig.

Opozorilo: Pelod pelinolistne žvrklje je alergen. Nekaterim stik z rastlino povzroča draženje kože, zato je pri odstranjevanju smiselno uporabiti rokavice.

VELIKI PAJESEN (*Ailanthus altissima*)
Čas cvetenja: maj-junij
Rastišča: Pojavlja se na suhih ruderalnih rastiščih (razpoke tlaka, cestni robovi, opuščena gradbišča, opuščeni železniški tiri), na opuščeni suhi travnikih ali pašnikih, gozdnih robovih in nasipnih ali odkopnih brežinah.
Odstranjevanje: Mlade rastline lahko izkopljete in pazite, da čim bolj natančno odstranite tudi podzemne dele. Pri večjih rastlinah žaganje nadzemnih delov povzroči izraščanje mnogih novih rastlin v okolici požaganega drevesa. Pri mlajših drevesih se lahko obnese odstranjevanje obroča lubja v širini 15 centimetrov, kar povzroči odmrtno drevesa. Kot učinkovito se je izkazalo vbrizgavanje herbicida, ki ga nanese v poševno navzdol navrtane luknjice v deblu. Herbicide lahko uporabljajo le osebe z vsemi potrebnimi potrdili in dovoljenji na način, ki ne škodi ljudem in okolju! Herbicidov ne smete uporabljati v gozdu.

Kam z odstranjenimi rastlinami: Za oddajo večje količine rastlinskega materiala ter vej in debel premera nad dvema centimetroma se je pred oddajo v zbirni center Povšetova treba dogovoriti s podjetjem JP VOKA SNAGA (invazivne.rastline@vokasnaga.si). Na domač kompost lahko odložite ločeno zbrane liste in socvetja. V sežig je treba oddati podzemne dele, plodeče poganjke in ločeno zbrana semena.

Opozorilo: Nekateri ljudje so alergični na pelod pajesena, sok te rastline pa lahko povzroča vnetje srčne mišice in poškodbe kože.

ORJAŠKI DEŽEN (*Heracleum mantegazzianum*)
Čas cvetenja: maj-junij
Rastišča: Ponekod je gojen kot okrasna rastlina. Pogosto se razrašča po različnih travnatih zemljiščih, robovih gozda, tudi ruderalnih rastiščih.
Odstranjevanje: Orjaški dežen ima v tleh debel koren z založnimi snovmi. Če želite rastlino odstraniti, morate koren prečno odrezati kakih 15 centimetrov globoko pred junijem. V večini primerov nato ostanek korena v tleh propade. Socvetja in plodove je treba odstraniti previdno, da ne razširite semen. Smiselno je redno opazovanje mesta odstranjevanja in po potrebi ponovitev izkopavanja. Če so na nahajališču prejšnja leta rastline plodile, morate biti pozorni na manjše, še necvetoče rastline, ki jih lahko izrivate z dolgo ozko lopatko.
Kam z odstranjenimi rastlinami: Nadzemne dele, razen socvetij in plodov, lahko posušite in kompostirate. Odstranjeni podzemni del posušite in oddajte v sežig, enako naredite tudi s plodečimi poganjki.
Opozorilo: Rastlina je zelo strupena. Med odstranjevanjem morate zaščititi kožo in oči (rokavice, zaščitna očala), saj rastlinski sok povzroči hude opekline (fototoksičnost). Ob stiku z očmi lahko oslepite.

SIRSKA SVILNICA (*Asclepias syriaca*)
Čas cvetenja: junij-avgust
Rastišča: Gojena kot okrasna in medonosna rastlina ter pogosto podivjana. Širi se po nabrežjih rek, med grmovjem, po obdelanih tleh in travnikih, na gozdnih robovih.
Odstranjevanje: Odstranite jo tako, da jo izkopljete. To morate storiti do junija, vsekakor preden se razvijejo in razprejo plodovi. V plodovih se namreč razvijejo dobro kaljiva semena, ki vsebujejo dolge laske, tako da jih veter raznaša na daljše razdalje. Košenje oziroma rezanje stebel (nadzemnih delov) odsvetujejo, ker to spodbuja rast iz podzemnih brstov in s tem vegetativno razmnoževanje.
Kam z odstranjenimi rastlinami: Nadzemne dele (razen plodov) lahko kompostirate, podzemne pa oddate v sežig, ker se iz njih lahko razvijejo nove rastline.
Opozorilo: Rastlina je strupena.

ŽLEZAVA NEDOTIKA (*Impatiens glandulifera*)
Čas cvetenja: julij-oktober
Rastišča: Raste predvsem na obrežjih rek, v obcestnih jarkih, na zasenčenih mestih ob robu travnikov, v močvirnih gozdovih in na poplavnih območjih.
Odstranjevanje: Cele rastline izpulite še pred cvetenjem (do junija). V tem času ni nevarnosti, da bi nehote razsejali semena. Večje sestoje lahko pred cvetenjem tudi pokosite, a je treba košnjo zaradi obraščanja rastlin večkrat ponoviti.
Kam z odstranjenimi rastlinami: Žlezavo nedotiko lahko oddate v zbirnem centru Povšetova v ustrezen zabojnik. V domač kompostnik lahko odložite necvetoče izravnane rastline.

»Zakaj igrati tenis v Tivoliju? Ker je zelo lepa senca, igrišča so vrhunsko urejena, garderobe so čiste, po dobro odigrani partiji tenisa pa je pravi užitek posedeti v tamkajšnjem bifeju, ki ima zdaj še urejeno streho. Skratka, v Tivoliju je vse, kar človek potrebuje za dober tenis,« je nad Tenis centrom Tivoli navdušen Emil Filipčič, priznani pisatelj, dramatik, igralec in režiser, ki je že 27 let njegov redni uporabnik.

Z njim se zagotovo strinjajo tudi nekdanji slovenski nogometaši Milivoje Novakovič, Mišo Brečko, Sašo Udovič, Branko Ilič, pa rokometiški Boštjan Ficko, Renato Vugrinec, Zoran Lubej, Dušan Podpečan, košarkar Vlado Ilievski, hokejist Štefan Seme ter številni drugi obrazi slovenskega športa in estrade. Za odlično urejena igrišča in prijetno počutje v sezoni, ki traja od aprila do sredine oktobra, skrbi Javni zavod Šport Ljubljana, ki ima v upravljanju tudi igrišča v športnem parku Svoboda.

»V Tivoliju upravljamo deset igrišč. Štiri so opremljena z razsvetljavo za večerno igro. V Parku Vič na Koprski ulici 29 upravljamo še šest teniških igrišč, od katerih so tri osvetljena. Zanimanja za igranje tenisa je veliko, zato si je pametno rezervirati termin. Seveda je možno igrati tudi brez rezervacije, vendar morate imeti res srečo, da so igrišča prosta. Običajno je to v času največje poletne vročine,« je pojasnila Kaja Čurin iz Javnega zavoda Šport Ljubljana. Poleg okrepčevalnice so ob igriščih urejene tudi garderobe, kjer se igralci lahko preoblečejo in oprhajo.

Teniška igrišča imajo v našem največjem parku več kot stoletno zgodovino. Ob kopalšču Tivoli so od leta 1967, pred tem pa so tenis igrali na Kozlerjevem vrtu pod Cekinovem gradom, kjer sta danes parkirišče in Cesta na Bellevue.

Šport Ljubljana na igriščih ne organizira svojih teniških tečajev, temveč na njih pridno vadijo člani različnih ljubljanskih teniških klubov. Tu se vso sezono odvijajo različni

teniški turnirji za rekreativece, od 27. do 29. maja pa se bodo za zmago na mednarodnem turnirju v sklopu GLTA Toura potegovale tudi tekmovalke in tekmovalci LGBTIQ+ iz 30 držav. Omeniti moramo še izjemno priljubljen in dobro obiskan mednarodni veteranski turnir, ki bo letos potekal od 17. do 21. avgusta.

Teniška sezona v Tivoliju traja predvidoma od aprila do sredine oktobra. Igrišča so takrat na razpolago vsak dan med 8. in 22. uro. Rezervirate jih lahko na spletni strani tivoli.sportifiq.com.

1 Med igranjem tenisa so aktivne vse mišice telesa. Z njim izboljšujemo koordinacijo telesa, gibljivost, hitrost in odzivnost.

2 V Tenis centru Tivoli je na voljo 11 igrišč. Pod Cekinovem gradom je osem igrišč s peščeno in eno z umetno podlago, še dve igrišči s peščeno podlago pa sta pri Hali Tivoli.

3 Debelina ročaja teniškega loparja mora biti primerna roki igralca. Lahek lopar dopušča hitrejši odziv, pa tudi komolec in zapestje manj trpita.

4 V Tenis centru Tivoli se lahko pred soncem ali dežjem skrijemo pod streho okrepčevalnice in se po dobro odigrani partiji tenisa nagradimo s prigrizki in osvežilnimi pijačami.

5 Igrišča vsak dan med 6. in 9. uro vzdržujejo oskrbniki iz zavoda Šport Ljubljana, nato pa receptorji večkrat dnevno sprožijo samodejno zalivanje. Seveda pa mora vsak po končani igri za sabo igrišče urediti in pospraviti.

Igra, niz, zmaga v sencu tivolskih dreves

MIHA ŠTAMCAR

TENIS CENTER TIVOLI

LPP 1, 3, 5, 7, 8, 25 -
postajališče Tivoli

BICIKELJ - Celovška cesta 26

Krajinski parki v našem mestu

Če se povzpneemo na razgledni stolp Ljubljanskega gradu, ugotovimo, da je naše mesto obkroženo z naravo. Skoraj polovico MOL prekrivajo gozdovi, ki skupaj z drugimi zelenimi deli zajemajo kar tri četrtine površine naše prestolnice. V Ljubljani je kar 542 kvadratnih metrov javnih zelenih površin na prebivalca!

TINA DEU

Odločitev, kam v Ljubljani v naravo, je kar težka, kajne? Zagotovo se bomo odlično imeli, če obiščemo katerega od štirih krajinskih parkov, ki vsaj delno ležijo v MOL. Med seboj ne bi mogli biti bolj različni, čeprav drug od drugega sploh niso zelo oddaljeni. Ustanovljeni so bili z namenom ohranjanja raznolike krajine ter rastlinskih in živalskih vrst, ki tam sobivajo v velikem številu. Gre za zavarovana območja, na katerih smo obiskovalci dobrodošli, saj so namenjena tudi naši rekreaciji in sprostitvi, ob pogoju, da se do njihovih naravnih in kulturnih bogastev vedemo spoštljivo in odgovorno.

Sredi mesta je Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, ki se razprostira na 4,5 kvadratnega kilometra. To območje je bilo prvič omejeno v povezavi z vodovodom, zgrajenim v 2. stoletju, ki je z vodo izpod Šišenskega hriba oskrboval rimsko Emono. Sprva so se parkovne površine razvijale in širile okoli obeh gradov, tivolskega in Cekinovega. Danes se park ponaša z izredno biotsko pestrostjo, saj tukaj prebiva več kot 2800 živalskih in rastlinskih vrst, med njimi veliko redkih in ogroženih. Gre za najbolj obiskan park v Sloveniji, saj ga na leto obiščeta dva milijona ljudi. Čeprav leži tako rekoč sredi mesta, nam ponuja mir in svež zrak, stik z neokrnjeno naravo v obsegu gozdov, travnikov, ribnikov, sprehajalnih in drugih površin, ki ponujajo številne priložnosti za druženje in rekreacijo ter vabijo k ogledu kulturnih znamenitosti, razstav na prostem, muzejev in galerij, ki so v parku prav tako našli svoj prostor.

Precej drugačen je Krajinski park Ljubljanske kotline. Težko bi našli glavno mesto države, na pragu katerega se razprostira tako čudovita in edinstvena pokrajina, ki mesto ščiti pred poplavami, daje svež zrak, pitno vodo in številne možnosti za sprostitve. Ljubljansko barje je prostrano, saj obsega kar 135 kvadratnih kilometrov. Zaznamujejo ga reka Ljubljanica, ki leno vijuga po njegovih ravninah, ter številne rastlinske in živalske vrste – tukaj letajo

ptice, metulji in čebele, ki sedajo na cvetove močvirskih tulipanov, na travnikih se pase živina, ob potokih regljajo žabe ... celotna pokrajina šepeta zgodbo davno minulih koliščarskih dni. Številne poljske poti so primerne za kolesarski izlet za vse generacije, saj tukaj ni niti enega zahtevnejšega vzpona, prav posebno doživetje pa je ogled Barja iz balona ali z gladine Ljubljaniče.

Nekoliko zahtevnejše poti nam ponuja Krajinski park Polhograjski dolomiti, ki leži nedaleč stran. Polhograjsko hribovje, nad katerim Ljubljancanom zahaja sonce, je v vsakem letnem času polno zanimivih izletniških ciljev. Toško Čelo, Katarina, Grmada, Polhograjska gora, Pasja ravan, Tošč in Sveti Jakob so znani po urejenih planinskih poteh, ki nas zlagoma pripeljejo na njihove priostrene vrhove, na katerih običajno tiči ljubka cerkvičica. Tukaj lahko srečamo srne, gamse in celo muflone, samotni gozdovi pa so bivališče zaščitenega divjega petelina. Dobro izhodišče za izlete je Polhov Gradec, ki nas bo pričakal s svojo znamenito graščino, v kateri je danes Muzej pošte in telekomunikacij, pred njo pa čudovito urejen grajski park z Neptunovim vodnjakom in stoletno lipo.

Po redki vrsti dreves pa je znan Krajinski park Zajčja dobrava na drugem koncu mesta. Tam najdemo edini ohranjeni primer nižinskega gozda s hrastom dobrom kot prevladujočo drevesno vrsto, kar je tudi razlog, da so območje leta 1972 zaščitili. Med sprehodom lahko srečamo njenega stalnega prebivalca zajca, ljubitelja zelja in drugih povrtnin, ki uspevajo na prostranih njivah in vrtovih v parku. Nič ni torej čudnega, da je območje dobilo ime po tej živalski vrsti. Središče parka zaseda priljubljeno gostišče z enakim imenom, kjer lahko obiskovalci posedijo in se okrepčajo po dejavnostih v parku, med katerimi je na voljo tudi jahanje konj v bližnji jahalni šoli. V Zajčji dobri pa je še posebej veselo v septembru, ko priredijo zabavno etnološko prireditev Zeljada, na kateri se s svojimi pridelki in izdelki predstavijo zeljarji od blizu in daleč, muzika pa odmeva vse naokoli.

TIČISTAN

Med gradom Tivoli in Cekinovic gradom je čisto poseben kotiček, ki so ga poimenovali Tičistan. Tam ljudje od nekdaj hranijo ptice in veverice, ki so z leti postale zelo zaupljive. Včasih lahko vidimo, kako se človeku čisto približajo, potrpežljivim obiskovalcem ptice sedejo tudi na roko. Poleg sicer pogostih vrst, kot so vrabci, mestni golobi in kosi, Tičistan obiščejo še taščica, lišček, plavček, brglez, ščinkavec ter veliki in mali detel.

NAJSTAREJŠE KOLO NA SVETU

Na Barju so leta 2002 našli najstarejše kolo na svetu, staro naj bi bilo okrog 5200 let, ki je zdaj razstavljeno v Mestnem muzeju. Ohranilo se je v vlažnem blatu, ki ni dopuščalo, da bi prišlo v stik z zrakom in zgnilo. Raziskava je pokazala, da je kolo naredil vrhunski prazgodovinski kolar, ki se je odlično spoznal na les, njegove lastnosti ter tudi na izdelovanje koles in vozov. Najdba lesenega kolesa je pomembno odkritje ne le v slovenskem, temveč tudi evropskem in svetovnem merilu.

BLAGAJEV VOLČIN

Leta 1837 je kmet iz Polhovega Gradca grofu Blagaju, ki je živel v graščini, danes imenovani Polhograjska, prinesel neznano rožo. Ta jo je nemudoma poslal Henrik Freyerju, kustosu Kranjskega deželne muzeja v Ljubljani, ki je ugotovil, da gre za novo vrsto volčina, kar je v kratki Evropi povzročilo pravo botanično senzacijo. Novo odkritje je navdušilo samega saškega kralja Friderika Avgusta II., ki si je rastlino na Kranjsko prišel ogledat, grof Blagaj, po katerem so rožo poimenovali, pa mu je v spomin na njegov obisk pred svojo graščino dal postaviti spomenik.

ERIKA ŽITKO

Sprehod z otrokom po središču Ljubljane je lahko posebno doživetje z mnogo priložnostmi za raziskovanje. Otrokova radovednost ne pozna meja in včasih se znajdemo v zadregi, ker ne najdemo ali poznamo odgovora na njegova vprašanja. Koliko vemo o središču naše prestolnice, o njenih stavbah, spomenikih? Kako mesto doživlja otrok? Kako ga lahko navdušimo za opazovanje okolice?

Pisateljica in pripovedovalka pravljic Ida Mlakar Črnič je svoja opažanja in izkušnje s številnih literarnih sprehodov, na katerih je

zadnjih 18 let vodila skupine otrok po središču Ljubljane, igrivo ubesedila in povežala v celoto, ki jo je ilustratorica Zarja Menart mojstrsko upodobila v slikaniško-stripovski poučni knjižici, namenjeni družinskemu branju in raziskovanju.

Spoznavanje središča Ljubljane je osredotočeno na deset lokacij, ki so upodobljene kot deset postankov na sprehodu, vendar ne gre za običajen vodnik po Ljubljani. Poleg različnih zgodovinskih in literarnih dejstev se v slikanici pojavijo številni knjižni junaki, na voljo je kup namigov za igro in ustvarjanje ter predlogov za branje. Preteklost sreča sedanost,

ki ju avtorica smiselno poveže v celoto. Uživali boste v barvitih ilustracijah in vedno znova odkrivali detajle, ki vas iz udobja domačega naslanjača popeljejo v radoživ mestni vrvež. Priložen je ličen zemljevid poti, ki krepi otrokovo orientacijo po mestu.

Slikanico Pravljlični sprehod po Ljubljani lahko kupite v vseh večjih enotah Mestne knjižnice Ljubljana, Knjigarni Lutkovnega gledališča Ljubljana in Trubarjevem antikvariatu. Lahko pa jo naročite tudi po spletu. Več informacij na mklj.si.

Med plesalci nisi nikoli tujec

Nóra Ágoston je pred letom dni iz Budimpešte prišla živeti v Ljubljano. Zaradi ljubezni, kakopak. »Precej neizvirno,« pristavi, čeprav so ravno zgodbe o ljubezni tiste najlepše. Nóra pravi, da ima dve ljubezni. Prva je Jure, ki bo kmalu postal njen mož, druga je ples. Najsrečnejša je, kadar združi obe – ko zapleše z Juretom.

AJDA BORAK

Kaj vam pomeni ples?

Ples je zame družabna dejavnost, je šport, je sredstvo mentalne higijene, ker obožujem jazz, je tudi glasba zelo pomemben del, rada nastopam, rada organiziram plesne dogodke, rada se jih udeležujem, spoznavam nove ljudi, s katerimi me povezuje ista strast.

Odraščala sem v folklorni plesni skupini, veliko smo potovali, veliko smo nastopali. Na Madžarskem je učenje ljudskih plesov celo del šolskega kurikuluma, tako da imamo ples tako rekoč v krvi. To znanje sem prenesla v swing, ki ga skozi učenje vseh različic swinga še vedno nadgrajujem.

Kaj pa je bilo tisto, kar vas je pri swingu tako začaralo?

Poleg vsega že povedanega je pri swingu zelo pomemben občutek skupnosti, ki se zgradi med plesalci. To je res zelo družaben ples. Vsi smo prijatelji. V katerokoli mesto v Evropi greš, tam najdeš skupnost plesalcev swinga. Ljubljanska skupnost se od tiste v Budimpešti ne razlikuje veliko. Ples je univerzalen jezik; vsi smo odprti, v skupino radi sprejmemo kogarkoli novega. Tudi jaz se v Ljubljani še vedno počutim kot tujka, ampak tukaj, v plesnem studiu, v tej skupnosti, se počutim kot doma. Tkejo se nova prijateljstva, nove ljubezni, nastajajo nove družinice.

V našem Studiu Dansa na Vilharjevi cesti 3 vsak petek organiziramo družabne plesne večere, kamor so vabljeni tudi vsi, ki še ne znajo plesati swinga in bi raje samo poklepetali ali pa spili kozarček vina ob dobri glasbi. V skupnosti so ljudje vseh starosti, tako začetniki, ki se s swingom šele spoznavajo, do tistih, ki plešejo že vrsto let.

Kako pa sta na vaš svet swinga vplivali minuli dve leti?

Po dveh letih življenja v epidemičnih razmerah smo tudi pri nas opazili, da so se ljudje odvadili bližine, da jim je fizični stik postal nevaren. Tukaj jih spodbujamo k temu, da to presežejo, da se spet odprejo, da pridejo k nam, tudi če se želijo samo družiti. Tukaj ne obsojamo. Želimo se le družiti, ljudem želimo zagotavljati prostor za druženje, ob glasbi, ob plesu. Veliko pesnih studiev se je zaradi prenehanja delovanja med epidemijo spopadalo s hudimi težavami; nekateri manjši studiji so morali svoja vrata za vedno zapreti. Našemu studiu je, na srečo, uspelo preživeti.

Vaše srce je ukradel Slovenec Jure. In danes ste Ljubljancanka.

Svojega bodočega moža, ki je po poklicu radiolog, sem spoznala na enem od festivalov swinga, ki se

»PO DVEH LETIH EPIDEMIJE SMO OPAZILI, DA SO SE LJUDJE ODVADILI BLIŽINE, DA JIM JE FIZIČNI STIK POSTAL NEVAREN. SPODBUJAMO JIH K TEMU, DA TO PRESEŽEJO, DA SE SPET ODPREJO.«

jih redno udeležujem. Lepo je, da naju družijo ista strast, da nama je ta del življenja, ki je obema zelo pomemben, skupen. To je nekakšno lepilo najinega odnosa. V studiu skupaj poučujeva – lahko se nama pridružite pri učenju lindy hopa. Pri nas pa se lahko naučite plesati tudi balboo, solo jazz, charleston, tap dance, blues, shag in boogie-woogie.

Sicer pa mi je življenje v Ljubljani zelo všeč. Prav nič ne pogrešam življenja v velikem mestu in počasi se že navzemam tukajšnjih navad – pohodništvo je zame nekaj novega. Ta slovenska strast mi postaja všeč.

Hecno je, kako Slovenci vsakič, ko se peljete več kot eno uro, mislite, da je to že potovanje. Celotno sendviče si pripravite za na pot! Je pa res, da mi gre učenje slovenščine zelo počasi. Vsi tukaj namreč govorijo angleško, celo šoferji na avtobusu! Česa takšnega na Madžarskem vsekakor ne boste doživeli.

POZOR, GASILCI!

Gasilska brigada Ljubljana bo stoto obletnico svoje ustanovitve praznovala v velikem slogu, kot se spodobi za največjo in najstarejšo poklicno enoto v Sloveniji. 14. maja bo med 14. in 17. uro na Prešernovem trgu in Tromostovju prikazala pet kompleksnih operativnih vaj za primere požara, prometne nesreče, reševanja na vodi, reševanja z vrvjo ter razlitja ali uhajanja nevarnih snovi. 15. maja pa vas vabi na predstavitev enote in popoldansko gasilsko parado, ki se bo začela na Kongresnem trgu in nadaljevala vse do Gospodarskega razstavišča.

ZVOK MLADOSTI V KRIŽANKAH

27. maja bo od 10. ure do poznega popoldneva po letnem gledališču Križanke odmeval Zvok mladosti, osrednji dogodek evropskega leta mladih. Program je poln delavnic, pogovorov, glasbe in zabave, poudarek pa bo na temah, kot so vključevanje mladih v oblikovanje evropskih in nacionalnih politik, enakopravnost, trajnost in zeleni prehod, mobilnost, duševno zdravje, možnost izobraževanja in kakovostne zaposlitve ter usposabljanje za Evropo prihodnosti. Častni pokrovitelj Zvoka mladosti je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. Vseh dogodkov se lahko udeležite brezplačno.

Grajski dnevi za vso družino

Svoje radovedne, radožive in igrive otroke boste 21. in 22. maja najlažje utrudili, če jih pripeljete na 11. Grajske dneve, s katerimi praznujemo spomin na 16. maj, ko je takratni župan Ivan Hribar od državnih oblasti za 60.200 kron kupil Ljubljanski grad in ga rešil pred propadom. Na zabavnem in okusnem sobotnem kulinaričnem popotovanju skozi čas, poimenovanem Iz jame do mize, boste lahko okušali dobrote grajske kuhinje skozi čas, si ogledali trike žonglerjev in slastni program Teatra Cizano, v nedeljo pa boste lahko raziskovali skrite grajske kotičke in si ogledali srednjeveške viteške turnirje, plesne nastope ter udomačene sokole. Celoten program 11. Grajskih dni je na voljo na spletni strani **ljubljangrad.si**. Vse dogodke lahko obiščete brezplačno.

Spektakularna filmska premiere

Zmaga naše zlate reprezentance na evropskem prvenstvu v košarki še vedno greje številna srca, ki so pred petimi leti spremljala njen neverjetni pohod do vrha. Ustvarjalci dokumentarnega filma 2017 so te trenutke zabeležili z drugega zornega kota. Pred kamere so povabili vseh 12 igralcev, selektorja, trenerski štab in vodstvo reprezentance, ki so to zgodbo povzeli tako, kot so jo doživljali sami. Čustvena pričevanja je režiser Goran Vojnovič povezal z do zdaj nikdar videnimi arhivskimi posnetki in ustvaril presunljiv dokument o najvznemirnejšem športnem trenutku naše zgodovine. Da bi z njim znova povezali skupnost in dali mladim možnost spoznati svoje junake na parketu, kjer se velikokrat bojujejo za uspeh, bo prvič prikazan 3. junija na spektakularni dvojni premieri v Areni Stožice na največjem filmskem platnu, kar jih je kdaj bilo v Sloveniji. Dopoldanska projekcija bo namenjena osnovnošolcem in srednješolcem, ob 20. uri pa bodo tribune zasedli ljubitelji košarke, filma in zabave. Na obeh premierah bodo gledalce pozdravili nekateri zlati fantje, med katerimi bo tudi kapetan Goran Dragič. Vstopnice za premiero filma 2017 si pravočasno zagotovite na prodajnih mestih Petrola in Eventima ali na spletni strani **eventim.si**.

Vabilo na klekljanje

Ljubljana ima bogato čipkarsko tradicijo, saj je tu delovala prva čipkarska šola v Sloveniji. Danes v njej deluje 12 čipkarskih skupin za odrasle, otroci pa se klekljanja lahko učijo na 13 osnovnih šolah. V soboto, 4., in nedeljo, 5. junija, vas ljubljanske klekljarice vabijo na Čipkarski festival 2022, ki ga bodo organizirale na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo na Gosposki ulici 18. Udeležili se boste lahko skupnega klekljanja, delavnic in predavanj, na ogled pa bo tudi razstava čipk.

27. bienale oblikovanja

Muzej za arhitekturo in oblikovanje (MAO) in Center za kreativnost bosta 26. maja odprla 27. izdajo najstarejšega bienala oblikovanja na svetu – BIO Ljubljana. Pod vodstvom kustosinje Jane Withers bo raziskoval supervernakularno gibanje, ki ga pri oblikovanju bolj trdožive in pravične prihodnosti navdihujeta inteligenca oblikovanja in vernakularna arhitektura. To so zidali preprosti ljudje na podlagi izkušenj in dediščine z uporabo materialov, ki so jim bili na voljo v bližnji okolici. Pri projektih, ki bodo predstavljeni na bienalu BIO27, bodo v ospredju lokalne značilnosti, povezanost z naravo in ekološka trdoživost. Supervernakularni pristopi vključujejo naravne sisteme ravnanja z vodo, alternativne rešitve klimatizacije z majhno porabo energije, živilske sisteme brez odpadkov ter oblikovanje, ki podpira lokalne skupnosti in obnovo pokrajine. Podrobnejšo predstavitev bienala BIO27 si oglejte na spletni strani **mao.si**.

31. seja Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

Svetnice in svetniki so na aprilski seji kot po navadi postavili več vprašanj in dali več pobud, na nekatere so že dobili tudi odgovore oddelkov MOL. Ljubljanski svetniki so potrdili osnutek novega odloka o kategorizaciji občinskih cest, ki bo nadomestil odlok iz leta 2005. Sprejeli so tudi Zaključni račun proračuna MOL za leto 2021, predlog odloka o podelitvi koncesije za opravljanje javne službe v osnovni zdravstveni dejavnosti v Mestni občini Ljubljana s predlogom za hitri postopek in Poročilo o izvajanju Strategije razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2022–2023 z usmeritvami do leta 2027 za 2021 ter Letno poročilo Javnega zavoda Turizem Ljubljana za poslovno leto 2021. Svetnice in svetniki so podprli tudi letošnje dobitnike najvišjih občinskih priznanj (glej strani 10–17).

UREDNIŠTVO

Glasovanja o predlogu odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o občinskem prostorskem načrtu MOL – izvedbeni del, skupaj z okoljskim poročilom

Mestni svet je potrdil predlog sprememb in dopolnitev izvedbenega dela občinskega prostorskega načrta, ki je ključni dokument za urejanje prostora v prestolnici. Kot je uvodoma pojasnila dr. Liljana Jankovič Grobelšek z Odseka za prostorske planske akte pri MOL, gre za temeljni prostorski akt in je v tem postopku bilo treba narediti tudi celovito presojo vplivov na okolje, ki je dobila tudi ustrezna soglasja. »Usklajen predlog je bil narejen na podlagi pripomb z javne razgrnitve, obenem pa smo morali upoštevati uskladitve s kar dolgotrajnimi usklajevanji z nosilci urejanja prostora.« Dodala je, da je bilo podanih okrog 680 pripomb, v postopek pa vloženi 1500 pobud.

Dr. Dragan Matić (Svetniški klub samostojnih svetnikov) je sicer zahteval,

da se iz načrta umakne umestitev obvoznice v Gameljnah. Kot je pojasnil, »gradnje obvoznice ne utemeljuje nobena prometna študija, občina ni izvedla niti študija prometa. V strokovnih podlagah, ki jih je naročila občina, pa jasno piše, da je prometa na obstoječi cesti malo, tranzitnega in tovarnega pa skoraj ni.« Po njegovem mnenju je obvoznica škodljiva zaradi več razlogov: ker ogroža pitno vodo, povečuje poplavno ogroženost, načrtovana je na prvovrstnih kmetijskih zemljiščih in ni skladna s celostno prometno strategijo občine. Župan Jankovič je pred tem razložil, da je MOL v postopku priprave prostorskega načrta izdelala šest variant za obvoznico, na koncu so izbrali varianto 2, ki se od nekdanje gramoznice odcepi proti jugu in se na cesto Šmartno–Gameljne–Črnuče priključi severno od Zavoda za ribištvo. Po Jankovičevih besedah gre za eno dražjih variant, ki se v največji možni meri izogiba stanovalcem in kmetijskim zemljiščem.

Razprava o osnutku odloka o kategorizaciji občinskih cest v MOL

Mestni svet je potrdil osnutek novega odloka o kategorizaciji občinskih cest v Mestni občini Ljubljana, ki glede na dejansko rabo določa funkcijo posameznih javnih cest. Občinska uprava je osnutek pripravila, ker veljavni odlok ne odseva več dejanskega stanja občinskih cest na terenu, saj je bil sprejet leta 2005 in dopolnjen oziroma spremenjen leta 2008, je pojasnila Uršula Longar, vodja Odseka za promet na Oddelku za gospodarske dejavnosti in promet pri MOL. Kot je še povedala, je MOL v zadnjih 14 letih zgradila kar nekaj novih cestnih odsekov, ki jih je treba kategorizirati, nekaterim je treba spremeniti kategorizacijo zaradi spremenjene prometne ureditve ali rekonstrukcije, nekateri odseki pa ne izpolnjujejo več meril za kategorizacijo občinskih cest. Dodala je, da je osnovni cilj »ureditev pravnega statusa občinskih cest, zato da bomo lahko zagotovili čim boljše vzdrževanje občinskih cest in da bo lažji tudi proces obnove.«

Igor Horvat (SDS) je v imenu svojega svetniškega kluba sicer zahteval umik točke z dnevnega reda, ker niso prepričani, ali je pri pripravi dokumenta občinska uprava upoštevala v začetku februarja izdano odločbo ustavnega sodišča. Ta je razveljavila del veljavnega odloka o kategorizaciji občinskih cest, ker je ustavno sodišče ugotovilo, da je občina del zemljišča na Poti ob Savi kategorizirala v javno pot, ne da bi pred tem zemljišče od lastnika odkupila

oziroma ga razlastila. Podžupan Aleš Čerin, član statutarne komisije, je zagotovil, da je v odločbi ustavnega sodišča navedena parcelna številka, ki je osnutek odloka o kategorizaciji občinskih cest ne omenja. Župan Zoran Jankovič pa je poudaril, da gre šele za osnutek in da bodo odlok do končnega predloga lahko še popravili, če se bo pokazala potreba.

Delovna uspešnost

Mestne svetnice in svetniki so soglašali z dodelitvijo dela plače za delovno uspešnost direktorici Regionalne razvojne agencije Ljubljanske urbane regije, mag. Lilijani Madjar, v lanskem letu v višini petine njene osnovne plače. Zaradi izjemnih razmer in povečanih delovnih obveznosti bodo za 20 odstotkov v letošnjem letu višje mesečne plače ravnateljic in ravnateljev javnih vrtcev in osnovnih šol, vendar je pri osnovnošolskih ravnateljicah in ravnateljih potrebno še soglasje resornega ministrstva. Tega pa ministrica dr. Simona Kustec niti za lani ni izdala, kar je po besedah župana »sramotno«.

Hitrostna ovira na Savski cesti

Z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet MOL so odgovorili na pobudo **Ide Medved (SDS)** v zvezi s hitrostno oviro na Savski cesti: »Na predlaganem odseku Savske ceste bomo k izboljšanju prometne varnosti prispevali najprej s postavitvijo prikazovalnika hitrosti, nato pa skladno z ugotovitvami uredili hitrostne ovire.« Kot so pojasnili, je vgradnja grbine »ukrep, ki je upravičen šele po tistem, ko so izčrpane vse druge možnosti«.

Parkiranje pred Lutkovnim gledališčem Ljubljana

Oddelk za gospodarske dejavnosti in promet MOL je **Jožefu Horvatu (NSi)** na njegovo pobudo glede parkiranja na območju glavne ljubljanske tržnice in v njeni okolici odgovoril, da je še vedno načrtovana prenova omenjenega območja z zgraditvijo podzemne garaže. »Sprememb parkirnega režima na parkirišču pred gledališčem v kratkem ne načrtujemo.«

Zapisniki in magnetogramski zapisi sej Mestnega sveta MOL so objavljeni na strani Seje Mestnega sveta na ljubljanasi.si.

Zeleni objem

Ljubljana je bila letos v okviru programa »Tree cities of the World« že tretjič nagrajena in prepoznana kot mesto dreves. Priznanje podeljuje Fundacija Arbor Day in Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO), z njim pa spodbujata mesta k skrbi za svoja drevesa. Eden največjih ponosov našega mesta je drevored, ki se vije ob Poti spominov in tovarništva ter v svojem zelenem objemu pozdravlja sprehajalce in rekreativce.

JEDRT JEŽ FURLAN

Ljubljano je med februarjem 1942 in majem 1945 obkrožalo 29.663 metrov bodeče žice, ki jo je napeljala okupatorska italijanska vojska, da bi nadzirala vsak vstop v mesto in izstop

iz njega. Po drugi svetovni vojni so nekateri meščani želeli zaceliti to bolečo rano in se že leta 1946 podali po poti nekdanjega žičnega obroča, uradno pa velja, da je bil prvi Pohod ob žici organiziran leta 1957. Kot vsako leto se ga je tudi letos udeležilo veliko starih in mladih sprehajalcev in tekačev. Tisti, ki redno hodimo po Poti spominov in tovarništva, porabimo v povprečju osem ur za to pot, ki je dolga 32,5 kilometra.

Leta 1973 je bilo pri Cesti na Brdo posajeno prvo izmed dreves, ki obdajajo pot okoli mesta. 9. maja 1985 pa se je s pohodom tudi uradno odprla Pot spominov in tovarništva (PST), ki je nastala po načrtih študentov arhitekture Mitje Omerse, Franca Kastelica in Jožeta Štoka. Na mestih, kjer so nekoč stali vojaški bunkerji, so danes v spomin na žico postavljeni osemkotni spomeniki. PST je bila leta 1988 z odlokom mesta Ljubljana razglašena za zgodovinski spomenik in obenem spomenik oblikovane narave.

»Pot spominov in tovarništva je mnogokratni spomenik. Najprej mestu, ki je na nekdanjem razpotju med evropskim holokavstvom in svobodo brez odlašanja izbralo svobodo. Prav tako je spomenik neukrotljive vere v svobodo in zmagovitost človečnosti,« je v predgovoru knjige ob jubilejnim, 50. pohodu zapisal Matjaž Kmecl, prvi predsednik Društva Zeleni prstan, ki ohranja pomen in videz PST ter širi zavest o največji javni površini v mestu.

PST je vse leto priljubljeno sprehajališče. Vodi nas skozi gozd na Golovcu, okoli Koseškega bajerja, po mestnih ulicah, mimo spomenikov in med hišami. Pot, ki je široka štiri metre in posuta s peskom, obdaja 7400 dreves 49 drevesnih vrst, veliko je lip, brez, vrbe, jesena in gabra. Ob posebnih priložnostih, kot so rojstni dnevi, poroke, obletnice ali pa kar tako, lahko v dogovoru z Društvom Zeleni obroč drevesa kot darilo posvetite svojim bližnjim in jih opremite z napismi na spominskih tablicah. Donirali boste toliko denarja, da z njim pokrijete stroške materiala.

LJUBLJANA, MESTO HEROJ, PRAZNUJE

Spoštovane meščanke, spoštovani meščani,
čestitam vam ob mestnem prazniku. Ponosni smo na skupne dosežke, s katerimi
Ljubljano spreminjamo na bolje. Skupaj bomo še naprej ustvarjali gospodarsko
uspešno, odprto, varno, solidarno, strpno, sočutno in tovariško mesto.

Srečno, draga Ljubljana, najlepše mesto na svetu.

Zoran Janković

Mestna občina
Ljubljana

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...

Designated
UNESCO Creative City
in 2015